

T.C.

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

İSLAMİ İLİMLER ENSTİTÜSÜ

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

MANEVİ DESTEK VE REHBERLİK PROGRAMI

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

MANEVİ DESTEK VE REHBERLİKTE ETİK DEĞERLER

Hazırlayan

Mutlu ÖZSOY

DENİZLİ

2023

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
MANEVİ DESTEK VE REHBERLİK TEZSİZ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

MANEVİ DESTEK VE REHBERLİKTE ETİK DEĞERLER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS DÖNEM PROJESİ

Hazırlayan
Mutlu ÖZSOY
DENİZLİ, 2023

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Manevi Destek ve Rehberlik Programı Tezsiz Yüksek Lisans öğrencisi Mutlu ÖZSOY tarafından hazırlanan “Manevi Destek ve Rehberlikte Etik Değerler” başlıklı Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş,kapsamı ve niteliği açısından Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Mehmet ÇINAR
Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun /...../ 2023 tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Doç. Dr. Harun ABACI
Enstitü Müdür

BEYAN

Bu projenin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim.

Mutlu ÖZSOY

ÖNSÖZ

Bu çalışma, “Manevi Destek ve Rehberlikte Etik Değerler” başlığı altında Manevi Destek ve Rehberlik alanında uyulması gereken etik kuralların neler olduğuna, uyulmadığı takdirde danışan ve danışman için ne gibi sorunların ortaya çıkacağına örnekler vererek ışık tutmak amacıyla yapılmıştır. Bu proje ödevinin hazırlanması sürecinde elde edilen verileri desteklemek amacıyla toplanan nitel bulgulara büyük oranda yer verilmiştir.

Bu araştırmanın ortaya çıkmasında, oluşturulmasında ve tamamlanmasında emeği geçen herkese teşekkürü borç bilirim. Lisansüstü eğitimimde birikimlerinden yararlandığım Pamukkale Üniversitesi İslami İlimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı’ndaki tüm hocalarıma şükranlarımı sunarım. Lisansüstü eğitimimde beni destekleyen ve cesaretlendiren her daim bilgi ve birikimlerinden yararlandığım danışman hocam Sayın Doç. Dr. Mehmet Çınar’a çok teşekkür ederim.

Mutlu ÖZSOY

Denizli – 2023

ÖZET

Pamukkale Üniversitesi İslami İlimler Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans Proje Özeti

Projenin Başlığı: Manevi Destek ve Rehberlikte Etik Değerler	
Projeyi Hazırlayan: Mutlu Özsoy	Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet ÇINAR
Kabul Tarihi: . .202	Sayfa Sayısı: vi (ön kısım) + 32
Anabilim Dalı: Felsefe ve Din Bilimleri	Programı: Manevi Destek ve Rehberlik
<p>Manevi destek ve rehberlik, bireylerin duygusal, sosyal ve ruhsal ihtiyaçlarına cevap veren önemli bir süreçtir. Bu süreçte etik değerlere uygun davranışlar sergilemek, güvenilir ve saygılı bir rehberlik ortamı oluşturmanın temelini oluşturur. Etik değerlere bağlı kalmak, danışanların güvenini kazanmak, saygı göstermek, sorumluluk almak ve adil davranmak gibi prensiplerle birlikte, rehberlik uzmanlarının mesleki itibarlarını korumalarını sağlar. Aksine, etik değerlerin ihlali ciddi sonuçlara neden olabilir; güven kaybı, terapötik ilişkide kopmalar, hukuki sorunlar ve mesleki itibar kaybı gibi. Genel olarak, etik değerlere uygun bir rehberlik pratiği, rehberlik uzmanlarının danışanlarına etik standartlara uygun bir destek sunmalarını ve sağlıklı terapötik ilişkiler kurmalarını sağlar. Bu, rehberlik uzmanlarının bireylerin yaşamlarına olumlu bir etki yapmalarına ve etik bir kültür oluşturmalarına yardımcı olur. Bu çalışmada tüm bu konulara değinilerek kurgu örnek olaylarla konular pekiştirilecektir.</p>	
Anahtar kelimeler: Manevi Destek, Rehberlik, Terapötik, Etik, Değerler	

SUMMARY

Pamukkale University Institute of Islamic Sciences Non-Thesis Master's Project Summary

Title of the Project: Ethical Values in Spiritual Support and Guidance	
Author: Mutlu ÖZSOY	Supervisor: Doç. Dr. Mehmet ÇINAR
Date: . .202	Nu. of pages: vi (pre text) + 32
Department: Philosophy and Religious Studies Program: Spiritual Support and Guidance	
<p>Spiritual support and guidance is an important process that responds to the emotional, social and spiritual needs of individuals. In this process, exhibiting behaviors in accordance with ethical values forms the basis of creating a reliable and respectful guidance environment. Adhering to ethical values, along with principles such as gaining the trust of clients, showing respect, taking responsibility and acting fairly, enables counselors to protect their professional reputation. On the contrary, violations of ethical values can lead to serious consequences, such as loss of trust, ruptures in the therapeutic relationship, legal problems and loss of professional reputation. In general, an ethical counseling practice enables counselors to support their clients in accordance with ethical standards and to build healthy therapeutic relationships. This helps counselors to have a positive impact on the lives of individuals and to create an ethical culture. In this study, all these issues will be addressed and the topics will be reinforced with fictional case studies.</p>	
Keywords: Spiritual Support, Guidance, Therapeutic, Ethics, Values	

İÇİNDEKİLER

BEYAN	IV
ÖNSÖZ.....	I
ÖZET	II
SUMMARY	III
İÇİNDEKİLER	IV
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM	2
1.1. Manevi Destek Ve Rehberlik Nedir?	2
1.2. Etik Değerlerin Önemi	2
1.3. Manevi Destek Ve Rehberlik Arasındaki Farklar Ve Benzerlikler	2
1.3.1. Manevi Destek ve Rehberlik Arasındaki Benzerlikler.....	3
1.3.2. Manevi Destek ve Rehberlik Arasındaki Farklar.....	3
1.4. Manevi Destek ve Rehberlikte Bazı Etik Değerler	3
İKİNCİ BÖLÜM	5
2.1. Etik Nedir?	5
2.2. Etik Değerlerin Manevi Destek ve Rehberlik İle İlişkisi	5
2.3. Etik Değerlerin Temel Özellikleri.....	5
2.3.1. Evrensellik	5
2.3.2. İnsana Saygı.....	5
2.3.3. Dürüstlük ve Şeffaflık	5
2.3.4. Adalet	6
2.3.5. Profesyonellik.....	6
2.4. Etik Değerler İhlal Edilirse Ortaya Çıkacak Sorunlar.....	6
2.4.1. Güven Kaybı	6
2.4.2. Hukuksal Sorunlar	6
2.4.3. Mesleki İtibar Kaybı.....	6
2.4.4. İçsel Çatışma ve Stres	6
2.4.5. Kurumsal Zarar	6
2.4.6. Hukuki Yaptırımlar	7
2.4.7. Danışan Açısından	7
2.4.8. Güven Kaybı ve Direnç Artışı	7

2.4.9. Duygusal Hasar.....	7
2.4.10. İçsel Çatışma	7
2.4.11. Danışmanın Örnek Olma Rolünün Kaybı.....	7
2.4.12. Kariyer ve Yaşam Planlaması Etkisi	7
2.4.13. Duygusal Bağlanma Zorluğu.....	7
2.4.14. Moral ve Motivasyon Kaybı	8
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	9
3.1. Manevi Destek ve Rehberlikte Uygulanması Gereken Etik Değerler	9
3.1.1. Özgünlük ve Mahremiyet.....	9
3.1.2. Empati ve Saygı	9
3.1.3. Tarafsızlık ve Adil Davranış.....	10
3.1.4. Uzmanlık ve Güvenilirlik.....	10
3.1.5. Sorumluluk ve İyi Niyet	10
3.2. Özgünlük ve Mahremiyet Değerlerine Uyulduğunda ve Uyulmadığında Ortaya Çıkan Durumlar Hakkında Örnek Kurgular.....	10
3.2.1. Değere Uyulduğunda Kurgu Örnek Olay 1	10
3.2.2. Değerlere Uyulmadığında Kurgu Örnek Olay 2	10
3.2.3. Kurgu Örnek Olay 3	11
3.2.4. Açıklık ve Şeffaflık: Kurgusal Bir Örnek Olay	11
3.4. Uzmanlık ve Güvenilirlik: Örnek Kurgu Olaylar	12
3.4.1. Mesleki Gelişimi Sürdürmek Örnek Olay	12
3.4.2. Güvenilir Olmak Örnek Olay.....	12
3.4.3. Sınırlarını Bilmek ve Korumak Örnek Olay	12
3.5. Sorumluluk ve İyi Niyet: Örnek Kurgu Olaylar.....	12
3.5.1. Danışanın İyi Niyetini Korumak Örnek Olay	12
3.5.2. Hata Yapma Sorumluluğunu Almak Örnek Olay	12
3.5.3. Sürecin Güvenliğini Sağlamak Örnek Olay	13
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	14
4.1. Güven ve Gizlilik İlkesi.....	14
4.1.1. Dürüstlük ve Şeffaflık	14
4.1.2. Gizlilik ve Bilgi Koruma	14
4.1.3. Onay ve İzin.....	15
4.2. Yaşam Hakkı ve İntihar Riski.....	15
4.3. Aidiyet ve Hoşgörü İlkesi.....	16
4.3.1. Empati ve Duygusal Bağ Kurma	16

4.3.2. Farklılık Kabulü	17
4.4. Katılım ve Ortak Karar Alma	19
4.4.1. Danışanın Aktif Katılımı	19
4.4.2. İletişim ve Açıklık	20
4.4.3. Etkili İletişim	21
4.4.4. Açıklık ve Şeffaflık	21
4.4.5. Empati ve Anlayış	21
4.5. Etkili İletişim	22
4.5.1. Dinleme Becerisi	22
4.5.2. Açık Sorular Sorma	22
4.5.3. Doğru İfade Etme	22
4.5.4. Non-Verbal İletişim	22
4.6. Açıklık ve Şeffaflık	22
4.7. Empati ve Anlayış	23
4.8. Kültürel Çeşitlilik ve Değerlendirme	24
BEŞİNCİ BÖLÜM	26
5.1. Eğitim ve Profesyonel Gelişim	26
5.1.1. Sürekli Eğitim	26
5.1.2. Profesyonel Gelişim Programları	26
5.1.3. Kişisel Gelişim ve Refleksiyon	26
5.2. Süpervizyon ve İzleme	27
5.2.1. Süpervizyonun Rolü	27
5.2.2. İzleme ve Performans Değerlendirmesi	27
5.2.3. Grup Süpervizyonu ve Deneyim Paylaşımı	27
5.3. Meslek Kuralları ve Standartlar	28
5.3.1. Belirlenmiş Meslek Kuralları ve Standartlar	28
5.3.2. İzleme ve Denetleme Mekanizmaları	28
5.3.3. Eğitim ve Bilgilendirme	28
5.4. Etik Değerlerin Manevi Destek ve Rehberlikteki Önemi	29
5.4.1. Danışan Güveni ve İlişkisi	29
5.4.2. Saygı ve Haklara Saygı	29
5.4.3. Sorumluluk ve Profesyonel Davranış	29
5.4.4. Adil Davranış ve Tarafsızlık	29
5.4.5. Etik Değerlerin İhlali ve Sonuçları	30

5.4.6. Hukuki Sorunlar ve Mesleki İtibar Kaybı	30
5.4.7. Etik İhlalin Danışan Üzerindeki Etkiler	30
5.4.8 Mesleki Kariyer ve İlerleme Engelleri.....	31
SONUÇ.....	32
KAYNAKÇA.....	33

GİRİŞ

Manevi Destek ve Rehberlik, bireylerin duygusal, sosyal ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir süreçtir. Bu süreçte, bireylerin yaşamla başa çıkma becerilerini geliştirmeleri, duygusal dengeyi sağlamaları ve potansiyellerini maksimize etmeleri hedeflenir. Manevi destek ve rehberlik, genellikle psikolojik, spiritüel ve duygusal boyutları kapsar. Bir rehberlik uzmanı veya manevi lider, bireylere bu süreçte yardımcı olabilir.

Her ne kadar bu çalışmada manevi destek ve rehberlik kavramalarının tarihsel çerçevesini ele almayacak olsakta dışarıdan ithal ettiğimiz bir konu olmadığını kendi değerlerimiz açısından şöyle ifade edebiliriz; ülkemizde bu alanda yapılan çalışmalar bir hayli hızlanmıştır. Bununla beraber “*Kültürümüzde yer alan koşulsuz empati, manevi danışmanlığın aslında içimizde yer aldığı, dışarıdan ithal ettiğimiz bir alan olmadığını gösteren en önemli kanıttır.*”¹

Ülkemizde manevi destek ve rehberlik, değerlerimizin temelinde yer alır. Koşulsuz empati, manevi danışmanlığın aslında içselleştirilmiş bir alan olduğunu gösterir. Bu alandaki çalışmaların hız kazanması, toplumumuzun bu konuya olan ilgisini ve ihtiyacını yansıtmaktadır.

Maneviyatın, bireylerin zorlu süreçlerinde önemli bir kaynak olduğu kabul görmektedir. Sağlık alanında din ve maneviyatın rolü, geçmişte ihmal edilse de günümüzde giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

*“Maneviyat, kişilerin sıkıntılı süreçlerinde başvurabilecekleri önemli kaynaklardandır. Yakın geçmişe kadar sağlık alanında önemi ihmal edilen dine/maneviyata olan ilgi günden güne artmaya başlamıştır. Hastalara dolaylı da olsa sosyal açıdan destek sağlayan hizmet alanlarından biri de manevi destek hizmetidir. 1900’lü yılların sonlarında din/maneviyat, sağlık hizmetlerinde önemi yadsınamayacak bir alan olarak kabul görmeye başlamıştır. Yapılan araştırmalar, dinin/maneviyatın fiziksel, ruhsal sağlık ve iyi oluş üzerindeki etkisini ortaya koymaya devam etmektedir.”*²

Manevi destek hizmetleri, sağlık alanında hastalara sosyal ve duygusal destek sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla bu alanda yapılan danışmanlık hizmetinde etik konular çok önemlidir, yapılacak olan en küçük hatalar danışmanlarda derin travmalar oluşturabilir. Bu çalışmada “Manevi Destek ve Rehberlikte Etik Değerler” konusunun önemine, gerekliliğine ve ihlal edildiği takdirde ortaya çıkacak problemlere değinilmiş, bu alanda ve bu konuda önem atfeden konulara dikkat çekmek amaçlamıştır.

¹ Esmâ Zennure Kavurkacı, “Manevi Danışmanlar İçin Kılavuz: Danışma İlke, Beceri ve Teknikleri”, *Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 8 (30 Aralık 2023): 153-162.

² M. Saliha Kars - Naci Kula, “Çevresel ve Manevi Faktörler Bağlamında Hastanelerdeki Manevi Destek Hizmetinin Psiko-Sosyal Uyuma Etkisi”, *Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 7 (30 Haziran 2023): 66.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Manevi Destek Ve Rehberlik Nedir?

Manevi destek ve rehberlik, bireylerin içsel dünyasını keşfetmelerine, anlam bulmalarına ve yaşamlarını daha anlamlı hale getirmelerine yardımcı olmayı amaçlar. Bu süreçte, duygusal zorluklarla başa çıkma, kişisel gelişim, değerlerin belirlenmesi ve yaşam amacı gibi konular ele alınır. Rehberlik uzmanları, psikologlar, manevi liderler ve danışmanlar bu alanda hizmet verebilir. Manevi destek, genellikle bireyin inanç sistemleri, değerleri ve yaşam amacıyla ilgili derinlemesine konuları içerir. Bu destek, bireyin yaşam yolculuğunda anlam bulma sürecine rehberlik etme ve kişisel gelişimlerini destekleme amacını taşır.

1.2. Etik Değerlerin Önemi

Etik değerler, bir bireyin veya toplumun doğru ve yanlışını belirlemek, adil ve dürüst olmak, başkalarına saygı göstermek gibi davranış normlarını ifade eder. Manevi destek ve rehberlik sürecinde etik değerlerin önemi büyüktür çünkü bu süreç, bireylerin duygusal zorluklarına saygı çerçevesinde yaklaşmayı, güvenilir ve dürüst bir ortam sağlamayı gerektirir.

Rehberlik uzmanları, etik değerlere bağlı kalarak bireylerle çalışmalı ve onların gizliliğini korumalıdır. Empati, dürüstlük, adil davranış ve kişisel entegrite gibi etik değerler, manevi destek ve rehberlik sürecinde sağlam temeller oluşturur. Bu değerler, bireyin güvenini kazanmaya ve sağlıklı bir danışmanlık ilişkisi kurmaya yardımcı olur.

Bu bağlamda, etik değerlere bağlılık, manevi destek ve rehberlik sürecinin başarılı ve etkili bir şekilde yürütülmesinde kritik bir rol oynar. Etik değerlere uygun bir şekilde davranmak, bireylerin güvenini kazanmanın yanı sıra uzun vadeli başarı ve kişisel gelişim için önemlidir.

“Etik, toplumlar tarafından ortak kabul görebilecek sosyal kuralların bir davranış ölçüsü olmasının yanı sıra, bir toplumda nasıl yaşanması gerektiğine rehberlik edecek standart ilkeler oluşturmayı amaç edinen ahlak felsefesi olarak da bilinmektedir.”³ Bu tanımdan da yola çıkarak zaten desteğe ihtiyaç duyan insanların yaşamlarını doğru bir biçime ve yaşaya doğru ilerletmelerini sağlamak için destekte bulunurken etik değerlere olabildiğince bağlı kalmalıyız.

1.3. Manevi Destek Ve Rehberlik Arasındaki Farklar Ve Benzerlikler

Manevi destek ve rehberlik, bireylerin içsel dünyalarını anlamalarına ve yaşamlarını daha anlamlı hale getirmelerine yardımcı olan iki önemli kavramdır. Her ikisi de bireyin duygusal ve spiritüel ihtiyaçlarını karşılamayı hedefler, ancak aralarında bazı farklılıklar ve benzerlikler bulunmaktadır.

³ Mahmut Karatay, “Akademik Etik”, *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi* 6/1 (28 Şubat 2022): 196.

1.3.1. Manevi Destek ve Rehberlik Arasındaki Benzerlikler

Manevi danışmanlık ve seküler bilgi kaynaklarından yararlanılarak yapılan danışmanlık, temelde birbirine benzemektedir. Her iki danışmanlık türünde de danışma sürecinin başarısı danışmanın, danışanın dünya görüşünü anlamasının yanı sıra manevi danışmanlıkta fazladan din eğitimi almış olması bulunmaktadır. Bu nedenle manevi danışmanların, danışmanlık sürecinde diğer danışmanlardan farklı olarak dini ifadelerden ve figürlerden faydalanmakta oldukları söylenebilir.⁴

Duygusal Destek: Hem manevi destek hem de rehberlik, bireylerin duygusal ihtiyaçlarına odaklanır. Bu bağlamda, bireylerin duygusal zorluklarına anlayışlı bir yaklaşım benimserler.

Kişisel Gelişim: Her iki süreç de bireyin kişisel gelişimini desteklemeyi amaçlar. Yaşam amacı, değerler ve inançlar gibi konularda bireyin içsel dünyasını keşfetmesine yardımcı olurlar.

Güvenilir Ortam: Hem manevi destek hem de rehberlik, bireylerle güvenilir bir ortamda çalışmayı gerektirir. Bu ortam, açık iletişimi ve samimiyeti teşvik eder.

1.3.2. Manevi Destek ve Rehberlik Arasındaki Farklar

Odak Noktası: Manevi destek genellikle bireyin spiritüel ve inanç sistemleriyle ilgili konulara odaklanırken, rehberlik daha geniş bir perspektife sahiptir ve yaşam becerileri, kariyer planlaması gibi konuları da içerebilir.

Profesyonel Uzmanlık: Manevi destek genellikle manevi liderler veya dini figürler tarafından sağlanırken, rehberlik genellikle profesyonel rehberlik uzmanları veya danışmanlar tarafından yürütülür.

Hedefler: Rehberlik, genellikle belirli hedeflere yönelik bir süreçtir. Bireyin kariyerini yönlendirmek, hedefler belirlemek gibi somut hedeflere odaklanabilir. Manevi destek ise genellikle bireyin içsel huzurunu artırmayı ve anlam bulma sürecine rehberlik etmeyi hedefler.

Sonuç olarak, manevi destek ve rehberlik, bireylerin yaşamlarını zenginleştirmeyi amaçlayan ancak farklı odak noktalarına sahip iki değerli süreçtir. Hangi sürecin tercih edileceği, bireyin ihtiyaçlarına, inanç sistemine ve hedeflerine bağlı olarak değişebilir.

1.4. Manevi Destek ve Rehberlikte Bazı Etik Değerler

Başta; “gizlilik, manevi ihtiyaçların sınıflandırılması ve manevi bakımın hastalar ve personel için uygunluğu da dahil olmak üzere çok sayıda etik konu vardır.”⁵ İşte onlardan bazıları :

a) Gizlilik ve Mahremiyet: Bir rehberlik seansında paylaşılan kişisel bilgilerin gizli tutulması ve başkalarıyla paylaşılması.

⁴ Yılmaz Ceylan - Muharrem Özyaydin, “Manevi/Dini Danışmanlıkta Değer Algısı”, *Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 16 (25 Aralık 2020): 287.

⁵ “Ethical considerations in spiritual care.”, *International Journal of Palliative Nursing* 11/4 (01 Nisan 2005): 189-189.

b)Saygı ve Empati: Danışanın duygusal deneyimlerine saygı göstermek, empati kurmak ve anlayışlı bir tutum sergilemek.

c)Dürüstlük ve Şeffaflık: Rehber, danışanına karşı dürüst ve şeffaf bir iletişim tarzını benimsemeli, gelecekle ilgili beklentileri açıkça ifade etmelidir.

d)Adalet ve Eşitlik: Herkesin eşit haklara sahip olduğuna inanmak ve danışanlara adil bir şekilde davranmak.

e)Profesyonellik: Rehber, mesleki sınırlarına ve etik kurallara saygı göstermeli, profesyonel gelişimini sürdürmelidir.

f)Kişisel Entegrite: Rehberin kişisel değerlere ve etik ilkelere bağlı kalması, bireyin güvenini kazanmasına yardımcı olabilir.

g)Kültürel Duyarlılık: Danışanın kültürel geçmişine saygı göstermek ve bu farklılıkları anlamaya çalışmak. h)Kapsayıcılık: Farklı inanç sistemleri, cinsiyetler, ırklar ve diğer özelliklere saygılı bir yaklaşım benimsemek ve kapsayıcı bir ortam sağlamak.

ı)İlkelerin İhlali Durumunda Sorumluluk:Örnek: Etik kuralların veya mesleki ilkelerin ihlali durumunda, rehberin sorumluluk alması ve durumu uygun bir şekilde ele alması.

j)Sürekli Gelişim: Rehberin, mesleki becerilerini ve bilgisini güncellemeye yönelik çaba göstermesi ve sürekli bir öğrenme sürecinde olması.Bu etik değerler, manevi destek ve rehberlik süreçlerinin etik bir çerçevede yürütülmesine katkıda bulunur ve danışanlarla sağlıklı bir güven ortamının oluşturulmasına yardımcı olur.

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. Etik Nedir?

Etik, bireylerin ve toplumların doğru ve yanlışları belirleyen, adil ve dürüst davranmayı öne çıkaran bir dizi prensibi içeren bir disiplindir. Etik, insan davranışlarının değerlendirilmesi, doğru ve yanlış arasındaki ahlaki seçimlerin yapılmasıyla ilgilidir. Bu, bir kişinin veya topluluğun karakterini, değerlerini ve davranışlarını yönlendiren bir rehberlik sistemidir.

2.2. Etik Değerlerin Manevi Destek ve Rehberlik İle İlişkisi

Manevi destek ve rehberlik, etik değerlere büyük önem veren bir süreçtir. Bu süreç, bireylerin içsel dünyalarını keşfetmelerine, anlam bulmalarına ve yaşamlarını daha anlamlı hale getirmelerine yardımcı olmayı amaçlar. Etik, bu süreçte bireylerin haklarına saygı göstermeyi, güvenilir bir ortam yaratmayı ve dürüst iletişimi öne çıkarmayı gerektirir.

Değer ifadesi, etimolojik olarak Latince kökenli "kıymetli olmak" ve "güçlü olmak" anlamlarına gelen "valere" kökünden türetilmiştir. Sosyal bilimlerin genelinde önemli bir rol oynayan "değer" terimi, çeşitli disiplinler tarafından ele alınmış ve bu bağlamda farklı tanımlar ortaya çıkmıştır. İlk olarak felsefe tarafından öne çıkarılan değer kavramı, sonraki dönemlerde psikoloji, antropoloji, sosyoloji, ve ilahiyat gibi çeşitli alanlarda da incelenmiştir. Sosyal bilimlerin gündemine girmesi uzun bir süreç olsa da, değer kavramı günümüzde sosyal bilimlerde öne çıkan ve yoğun bir şekilde araştırılan konular arasında yer almıştır.⁶

2.3. Etik Değerlerin Temel Özellikleri

2.3.1. Evrensellik

Etik değerler genellikle evrensel kabul gören ilkelere aittir. Doğru ile yanlış arasındaki bu temel prensipler, kültürler ve toplumlar arasında geniş bir kabul görür. Örneğin, dürüstlük, adalet ve insan hakları gibi temel değerler, farklı kültürlerde de benzer şekilde değer görür.

2.3.2. İnsana Saygı

Etik değerler, bireylerin haklarına saygı göstermeyi ve insan onurunu korumayı temel alır. Manevi destek ve rehberlik süreçlerinde, danışanın özgürlüğüne ve gizliliğine saygı göstermek bu özelliklerle bağlantılıdır. Danışanın kendi değerlerine ve inanç sistemine saygı göstermek de önemlidir.

2.3.3. Dürüstlük ve Şeffaflık

Etik değerlerin merkezinde dürüstlük ve şeffaflık bulunur. Rehberlik uzmanları ve manevi liderler, danışanlarına karşı dürüst olmalı ve açık iletişimi teşvik etmelidir ve

⁶ Ceylan - Özyayın, "Manevi/Dini Danışmanlıkta Değer Algısı", 290.

güvenilir bir ortam oluşturmalıdır. Bu, danışanın rehberiyle açık bir iletişim kurmasına ve güven duymasına yardımcı olur.

2.3.4. Adalet

Etik, adil davranış ve kararlar almaya vurgu yapar. Manevi destek ve rehberlik süreçlerinde, her bireye eşit davranma ve adaleti sağlama sorumluluğu bulunur. Bu, bireyler arasında ayrımcılık yapmamayı, eşit fırsatlar sağlamayı ve adaleti sağlamayı içerir.

2.3.5. Profesyonellik

Etik değerler, profesyonellik ilkesini içerir. Rehberlik uzmanları ve manevi liderler, mesleki sınırlara saygı göstermeli, sürekli gelişim için çaba sarf etmeli ve etik kurallara uymalıdır. Profesyonellik, danışanlarla etik bir çerçevede çalışmayı ve güvenilir bir rehberlik sağlamayı içerir. Bu temel özellikler, etik değerlerin manevi destek ve rehberlik süreçlerinde nasıl uygulandığını ve bu süreçlerin etik bir çerçeve içinde nasıl yürütüldüğünü anlamamıza yardımcı olur. Etik değerlere uygun bir şekilde hareket etmek, sağlıklı danışmanlık ilişkileri kurmak ve bireylerin güvenini kazanmak için önemlidir.

2.4. Etik Değerler İhlal Edilirse Ortaya Çıkacak Sorunlar

2.4.1. Güven Kaybı

Etik değerlerin ihlali, danışan veya müşteri güvenini zedeler. Güven kaybı, danışanın rehberlik uzmanına veya manevi liderine duyduğu güvenin azalması anlamına gelir. Bu durum, etkili bir danışmanlık ilişkisinin kurulmasını zorlaştırabilir.

2.4.2. Hukusal Sorunlar

Etik ihlaller, hukuki sorunlara yol açabilir. Danışanların gizliliği ihlal edildiğinde veya profesyonel sınırlar aşıldığında, hukuki sorumluluklar ortaya çıkabilir. Bu durum, rehberlik uzmanları veya manevi liderler için hukuki sorunlarla karşılaşma riskini artırabilir.

2.4.3. Mesleki İtibar Kaybı

Etik değerlerin ihlali, rehberlik uzmanlarının veya manevi liderlerin mesleki itibarını zedeleyebilir. Meslektaşlar arasında veya kamuoyunda olumsuz bir algı oluşabilir. Bu durum, uzun vadeli olumsuz kariyer etkileri meydana getirebilir.

2.4.4. İçsel Çatışma ve Stres

Etik değerlerin ihlali, rehberlik uzmanları veya manevi liderler arasında içsel çatışmalara ve streslere neden olabilir. Bu kişiler, etik ihlalin sonuçlarıyla başa çıkmak, itibarlarını düzeltmek ve profesyonel standartlara dönmek için çaba sarf etmek zorunda kalabilirler.

2.4.5. Kurumsal Zarar

Etik ihlaller, bir kurumun veya organizasyonun itibarına zarar verebilir. Bu durum, kurumun müşteri kaybına uğramasına veya kamuoyu tarafından olumsuz değerlendirilmesine neden olabilir.

2.4.6. Hukuki Yaptırımlar

Etik değerlerin ihlali durumunda, ilgili hukuki düzenlemelere göre yaptırımlarla karşılaşılabılır. Mesleki kuruluşlar veya devlet düzenleyici organları, etik kurallara uymayan profesyonelleri disipline tabi tutabilir ve cezai yaptırımlar uygulayabilir. Etik değerlerin korunması, profesyonel ve kişisel düzeyde sağlıklı ilişkilerin sürdürülmesi ve güvenin korunması için önemlidir. Etik standartlara uygun davranışlar, uzun vadeli başarı ve güvenilirlik için kritiktir.

2.4.7. Danışan Açısından

Etik değerlerin ihlali, danışana zarar verebilir. Örneğin, danışanın gizliliğinin ihlali veya ayrımcı davranışlar, danışanın duygusal veya psikolojik sağlığını olumsuz etkileyebilir.

2.4.8. Güven Kaybı ve Direnç Artışı

Danışan, rehberlik uzmanına veya manevi liderine olan güvenini kaybedebilir. Bu durum, danışanın süreci olumsuz etkileyebilir ve açık iletişim kurma isteksizliğine veya direnç artışına neden olabilir.

2.4.9. Duygusal Hasar

Etik değerlerin ihlali, danışanın duygusal sağlığını olumsuz etkileyebilir. Özellikle gizlilik ihlali gibi durumlar, danışanın güvende hissetme duygusunu zedeler ve duygusal bir travma yaşamasına neden olabilir.

2.4.10. İçsel atışma

Danışan, etik ihlallerle karşılaştığında içsel bir çatışma yaşayabilir. Rehberine olan güvenini sorgulayabilir, sürecin değerini kaybedebilir ve bu durum, kişisel gelişim çabalarını engelleyebilir.

2.4.11. Danışmanın rnek Olma Rolünün Kaybı

Rehberlik uzmanları veya manevi liderler, danışanlar için birer rol model olmalıdır. Etik ihlaller, bu rol model olma işlevini kaybetmelerine neden olabilir, bu da danışanın rehberine duyduğu güveni sarsabilir.

2.4.12. Kariyer ve Yaşam Planlaması Etkisi

Danışanlar, rehberlik sürecinde kariyer ve yaşam planlaması gibi önemli konuları ele alırlar. Etik ihlaller, bu planlamalara zarar verebilir, danışanın hedeflerine ulaşmasını engelleyebilir.

2.4.13. Duygusal Bağlanma Zorluğu

Danışanlar, rehberleriyle duygusal bir bağlanma geliştirmeye çalışırlar. Etik değerlerin ihlali, bu bağlanmayı zorlaştırabilir ve danışanın açıkça duygusal deneyimlerini paylaşma konusundaki isteksizliğini artırabilir.

2.4.14. Moral ve Motivasyon Kaybı

Danışan, rehberinden aldığı etik olmayan davranışlar nedeniyle moral kaybı yaşayabilir ve süreçteki motivasyonunu kaybedebilir. Bu durum, danışanın süreci devam ettirme isteğini azaltabilir. Danışanlar için etik değerlerin korunması, sağlıklı, güvenilir ve etkili bir rehberlik ilişkisi kurulabilmesi açısından hayati öneme sahiptir. Danışanların duygusal ve psikolojik iyilik hallerini korumak, güvenli bir danışmanlık ortamı sağlamak ve sürecin etik bir çerçevede yürütülmesi, olumlu sonuçlar elde etmelerine yardımcı olabilir.

Sonuç olarak bu ortaya çıkan sorunların ortaya çıkardığı krizler ile başa çıkmanın etkili bir yolundan bahsetmek istiyorum : Tanrı imgelerinin keşfi ve dönüştürülmesi, manevi danışmanlık ve rehberlikte kriz danışmanlığında etkili bir metot olarak öne çıkmaktadır. Bu yöntem, bireyin Tanrı imajını inceleyerek daha derin ve anlamlı bir danışmanlık sürecine olanak tanımaktadır.⁷

⁷ Zeynep Karlık, "Manevi Danışmanlık ve Rehberlikte Kriz Terapisinin Temelleri", *Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 6 (30 Aralık 2022): 101-130.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1. Manevi Destek ve Rehberlikte Uygulanması Gereken Etik Değerler

Manevi destek ve rehberlik süreçlerinde etik değerlere uygun davranmak, bireylerin güvenini kazanmak ve sağlıklı danışmanlık ilişkileri kurmak için kritiktir. Bu bağlamda, aşağıda öne çıkan etik değerleri ele alacağız.

3.1.1. Özgünlük ve Mahremiyet

Öncelikle mahremiyet nedir bunun üzerinde durulmalı : Mahrem kelimesi Arapça kökenli bir kelimedir ve "haram" kelimesinden türetilmiştir. Bu kelimenin benzer kökten türemiş diğer kelimeler arasında "mahrum", "hürmet", "muharrem", "tahrim" bulunmaktadır. Bu kelimeler, genel olarak yasaklama, men etme, bir şeyden mahrum bırakma, mümkün olmama, el sürmeme, bir şeyi terk etme gibi anlamları içerir. Mahremiyet ise aynı kökten gelir ve gizlilik, bir şeyin gizli hali, bir şeyin gizli yönü gibi anlamları içerir. Bu terim, insanın dokunulmazlığını ifade edebilecek bir kavramdır. Mahrem ve mahremiyet kavramları özellikle kadın-erkek ilişkilerinde, özellikle cinsel dokunulmazlık alanında kullanılır ve bu bağlamda özel bir anlam kazanır.⁸

Bireyin Özgünlüğünü Saygıyla Karşılama: Bireyin benzersizliğini anlamak, kişisel değerlerine ve inanç sistemine saygı göstermek.

Mahremiyeti Koruma ve Gizlilik: Danışanın paylaştığı bilgileri gizli tutmak, bu bilgileri üçüncü taraflarla paylaşmamak. Açıklık ve Şeffaflık: Rehberlik uzmanının süreçle ilgili beklentileri ve sınırları açıkça ifade etmesi, danışanla şeffaf bir iletişim sürdürmesidir.

3.1.2. Empati ve Saygı

Empati: Empati, başkalarının bakış açılarına derinlemesine nüfuz edebilme, onların duygusal durumlarını ve düşüncelerini hassas bir şekilde kavrayabilme ve bu anlayışı etkili bir şekilde ifade edebilme becerisidir. Empati, önyargıları azaltan, insanları birbirlerine yaklaştıran ve sağlıklı iletişimi destekleyen bir yetenektir.⁹

Saygı : Saygı, kökenini "saymak" kelimesinden alan, bir kişiye, bir şeye veya bir duruma değer, üstünlük, yaşlılık, yararlılık, kutsallık gibi özelliklere dayanan bir bağlılık ve takdir duygusunu içeren dikkatli, özenli ve ölçülü davranış biçimidir. Saygı, başkalarını rahatsız etmekten çekinme, hürmet, ihtiram gibi anlamlar içerir. Saygı kavramı, bir bireyin kendi benlik algısı, dünya görüşü ve olaylara bakış açısıyla ilişkilidir. Kişinin kendine ve diğer insanlara karşı saygılı olabilmesi için temelde bir saygı anlayışına sahip olması önemlidir.¹⁰

⁸ Ramazan Diler, "Mahremiyet Eğitimi Ve Önemi", *Gaziosmanpaşa Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 2/1 (01 Haziran 2014): 72.

⁹ Emre Birinci, "Yaşlı Bakım Teknikeri Adaylarının Empati Düzeylerinin İncelenmesi", *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi* 7/10 (29 Ekim 2020): 165-173.

¹⁰ Ceylan, Hasan. "Saygı". *Bilim Armonisi* 5/1 (Eylül 2022), 65-65.

Eğitim ve yaşadığı kúltür de bu saygı anlayışının şekillenmesinde etkili olan faktörler arasındadır.

Empatik Dinleme ve Anlama:Danışanın duygusal deneyimlerini anlamak ve ona empatik bir dinleme sağlamak.Çeřitliliđe Saygı:Farklı kúltürlerden, inanç sistemlerinden ve değerlerden gelen bireylere saygı göstermek. İfade Özgürlüğüne Saygı:Danışanın düşünce ve duygularını özgürce ifade etmesine izin vermek ve bu ifade özgürlüğüne saygı göstermek.

3.1.3. Tarafsızlık ve Adil Davranış

Objektif ve Tarafsız Olmak:Rehber, kişisel önyargılardan arınarak objektif ve tarafsız bir tutum sergilemelidir.Eşit Davranış:Tüm danışanlara eşit davranmak, ayrımcılık yapmamak ve adil bir yaklaşım benimsemektir.Çıkar Çatışmalarını Önleme:Rehberlik uzmanının danışanı ile olan ilişkisinde çıkar çatışmalarını önlemek de çok önemlidir.

3.1.4. Uzmanlık ve Güvenilirlik

Mesleki Gelişimi Sürdürmek:Rehberin, alanındaki bilgileri güncellemek ve sürekli olarak mesleki gelişimini sürdürmek.Güvenilir Olmak:Danışanın güvenini kazanmak için sözlerinde durmak, taahhütleri yerine getirmek.Sınırlarını Bilmek ve Korumak:Rehberlik uzmanının kişisel sınırlarını bilmek, bu sınırları korumak ve danışan ile profesyonel sınırları net bir şekilde belirlemek gerekir.

3.1.5. Sorumluluk ve İyi Niyet

Danışanın İyi Niyetini Korumak:Danışanın çıkarlarını ön planda tutmak, onların iyiliğini gözetmek.Hata Yapma Sorumluluğunu Almak:Rehberlik uzmanının hatalarını kabul etmek ve bu hatalardan sorumlu olmak.Sürecin Güvenliğini Sağlamak:Danışanın fiziksel ve duygusal güvenliğini sağlamak, onları potansiyel zararlardan korumak.Bu değerlerin etik bir çerçeve içinde uygulanması, manevi destek ve rehberlik süreçlerinde başarılı ve güvenilir bir danışmanlık ilişkisi oluşturmak için temel unsurları oluşturur.

3.2.Özgünlük ve Mahremiyet Değerlerine Uyulduğunda ve Uyulmadığında Ortaya Çıkan Durumlar Hakkında Örnek Kurgular

3.2.1. Değere Uyulduğunda Kurgu Örnek Olay 1

Ali, manevi destek almak için bir rehberlik uzmanına başvurdu. Rehberlik uzmanı, Ali'nin paylaştığı kişisel deneyimlere ve sorunlara özgünlükle yaklaştı. Ali, rehberin kendisine özel ve saygılı bir alan oluşturması sayesinde duygusal olarak rahat hissetti. Gizlilik ve mahremiyet konusundaki etik değerlere uyulduğu için Ali, içsel dünyasını daha açık bir şekilde ifade etmekte özgürdü. Bu durum, Ali'nin rehberliğinden daha fazla fayda görmesine ve kişisel gelişimine odaklanmasına olanak tanıdı.

3.2.2. Değerlere Uyulmadığında Kurgu Örnek Olay 2

Öte yandan, başka bir durumda, rehberlik uzmanı mahremiyet konusunda dikkatsiz davrandı. Danışan olan Zeynep, rehberlik sürecinde paylaştığı özel bilgilerin başka kişilerle paylaşıldığını fark etti. Bu durum, Zeynep'in güvenini kaybetmesine ve

rehberlik sürecini sorgulamasına neden oldu. Zeynep, mahremiyet ihlali nedeniyle rehberine olan güvenini kaybettiği için, içsel dünyasını paylaşmaktan çekinmeye başladı. Bu durum, rehberliğin etkin olmamasına ve danışanın ihtiyaçlarına uygun destek almasının engellenmesine yol açtı.

3.2.3. Kurgu Örnek Olay 3

Ahmet, manevi destek arayışında olan bir bireydir. Bir rehberlik uzmanına başvurur ve geçmişindeki travmatik deneyimleri paylaşır. Rehberlik uzmanı, Ahmet'in mahremiyetine ve özgünlüğüne büyük saygı gösterir ve bu bilgileri gizli tutar. Ahmet, bu güvenli ortamda duygusal olarak rahatlar ve geçmişiyile yüzleşmeye cesaret bulur. Bu sayede Ahmet, kendi içsel güç kaynaklarına ulaşarak daha sağlıklı bir yaşam sürmeye yönelik adımlar atmaya başlar.

Ancak, diğer bir durumda, rehberlik uzmanı Ahmet'in anlattıklarını başkalarıyla paylaşır. Ahmet, bu ihlal nedeniyle derin bir güvensizlik duyar ve rehberliğin amacının dışına çıkmasından dolayı destek almaktan vazgeçer. Ahmet'in mahremiyetinin ihlali, rehberliğin olumlu etkilerinden mahrum kalmasına ve danışanın duygusal iyilik haline ulaşmada engellenmesine neden olur.

3.2.4. Açıklık ve Şeffaflık: Kurgusal Bir Örnek Olay

Merve, zorlu bir dönemden geçmektedir ve bu nedenle manevi destek arayışındadır. Bir rehberlik uzmanına başvurur ve içsel dünyasını paylaşmaya başlar. Rehberlik uzmanı, Merve'ye süreç hakkında açık ve şeffaf bir şekilde bilgi verir. Seansların amacını, kullanılan yöntemleri ve beklentileri açıkça ifade eder.

Bir süre sonra, Merve, rehberlik uzmanının kendisiyle dürüst bir iletişim kurduğunu ve her zaman şeffaf olduğunu fark eder. Rehberlik uzmanı, Merve'nin sorularına açık bir şekilde cevap verir ve terapi sürecindeki gelişmeleri düzenli olarak paylaşır. Merve, bu şeffaflık sayesinde rehberlik sürecine daha fazla bağlanır ve güven duygusunu geliştirir.

Ancak, diğer bir durumda, rehberlik uzmanı Merve'ye süreçle ilgili yeterince açık olmaz. Merve, rehberliğin amacını, kullanılan teknikleri ve beklentileri konusunda belirsizlik yaşar. Rehberlik uzmanı, Merve'nin sorularına yeterince net cevaplar vermez ve terapi sürecindeki gelişmeleri paylaşmaz. Merve, bu belirsizlik nedeniyle güven duygusunu kaybeder ve rehberlik sürecine olan katılımını azaltır.

Örneğin, bir gün Merve, terapi sürecinin ne kadar etkili olduğunu ve nasıl ilerlediğini sormaya karar verir. Şeffaf bir iletişimde bulunan rehberlik uzmanı, Merve'ye bugüne kadar yapılan çalışmaların avantajlarını ve karşılaşılan zorlukları açıkça anlatır. Bu şeffaf yaklaşım, Merve'nin rehberlik sürecine daha fazla dahil olmasına ve terapiye daha olumlu bir tutumla yaklaşmasına neden olur. Merve, açık iletişim sayesinde sürecin amacını ve hedeflerini daha iyi anlar ve bu da kendi içsel keşfi için güvenli bir ortam oluşturur.

3.4. Uzmanlık ve Güvenilirlik: Örnek Kurgu Olaylar

3.4.1. Mesleki Gelişimi Sürdürmek Örnek Olay

Rehberlik uzmanı Elif, kariyerinde güncel kalmaya büyük önem verir. Bir gün, danışanı Selim, teknolojik gelişmeler ve dijital iletişim konularında yardım istediğinde, Elif, en son trendleri ve araçları araştırmaya karar verir. Elif, uzmanlık alanındaki güncel bilgileri edinmek için yeni eğitim programlarına kaydolar ve dijital iletişim stratejilerini incelemeye başlar. Bu sayede, Elif danışanına en iyi şekilde yardımcı olur ve mesleki bilgisini güncel tutarak güvenilir bir rehberlik uzmanı olarak konumunu sürdürür.

3.4.2. Güvenilir Olmak Örnek Olay

Danışan Ayşe, geçmişindeki travmatik bir olayla başa çıkmak için rehberlik almak ister. Rehberlik uzmanı Murat, Ayşe'ye destek olmak için gerekli kaynakları sunar ve bu süreçte ona söz verir. Ancak, bir aksilik nedeniyle Murat, danışanı buluşamaz. Murat, hemen Ayşe'yi bilgilendirir ve randevuyu ertelemeyi teklif eder. Bu durum, Murat'ın sözlerinde durduğunu ve taahhütlerini yerine getirdiğini gösterir. Murat, danışanı olan güvenilir ilişkisini korur ve açık iletişim sayesinde problemi çözer.

3.4.3. Sınırlarını Bilmek ve Korumak Örnek Olay

Rehberlik uzmanı Canan, danışanı Barış ile derinlemesine çalışırken, konu kişisel sınırları zorlamaya başlar. Barış, Canan'ın bu konuda sınırlarını ihlal ettiğini hisseder ve durumu ifade eder. Canan, bu geri bildirim dikkate alır ve derhal adım atarak profesyonel sınırları net bir şekilde belirler. Canan, danışanı Barış'a saygı gösterir ve bu durumun tekrarlanmaması için gerekli önlemleri alır. Bu, Canan'ın profesyonel sınırlarını bilmesini, korumasını ve danışanla olan ilişkisini sağlıklı bir şekilde sürdürmesini sağlar.

3.5. Sorumluluk ve İyi Niyet: Örnek Kurgu Olaylar

3.5.1. Danışanın İyi Niyetini Korumak Örnek Olay

Aylin, hayatındaki zorlu bir dönemi aşmak için bir rehberlik uzmanına başvurur. Rehberlik uzmanı Emre, Aylin'in duygusal ve zihinsel sağlığını ön planda tutarak danışanın iyi niyetini korur. Aylin'in geçmişinden kaynaklanan duygusal travmaları keşfederken, Emre, onun iyiliğini gözetmekte ve destek sürecini Aylin'in ihtiyaçlarına uygun hale getirmekte kararlıdır. Bu sayede, Aylin, rehberliğin kendisi için gerçek bir iyileşme sürecine dönüştüğünü hisseder ve güvenle rehberlik sürecine devam eder.

3.5.2. Hata Yapma Sorumluluğunu Almak Örnek Olay

Mert, kariyeriyle ilgili önemli kararlar almak üzere bir kariyer rehberinden destek almaya karar verir. Rehberlik uzmanı Selin, Mert'e kariyer seçenekleri ve potansiyel zorluklar konusunda bilgi verir, ancak bir öneriyi yanlış anlatır. Mert, öneriyi uyguladığında beklediği sonuçları elde edemez. Selin, hata yaptığını fark eder ve hemen sorumluluğu üstlenir. Selin, Mert'e hatanın düzeltilmesi için yardımcı olur, alternatif çözümler sunar ve özür diler. Bu durum, Selin'in danışanına karşı sorumluluk bilinciyle hareket ettiğini ve hatasını düzeltmek için çaba gösterdiğini gösterir.

3.5.3. Sürecin Güvenliğini Sağlamak Örnek Olay

Cemre, geçmişteki travmatik bir deneyimle başa çıkmak amacıyla bir terapistten destek alır. Terapist Can, Cemre'nin duygusal güvenliğini sağlamak için özel bir ortam oluşturur. Ancak, bir seans sırasında Cemre, travmatik bir konu üzerinde derinleşmek yerine kaçınma eğilimi gösterir. Can, Cemre'nin süreci için hazır olmadığını fark eder ve hemen seansı duraklatır. Can, Cemre'yi zorlamadan, güvenli bir şekilde çalışmalarını sürdürmeye teşvik eder. Bu durum, terapistin danışanın güvenliğini ön planda tuttuğunu ve sürecin hızına danışanın hazır olduğu şekilde uyum sağladığını gösterir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.1.Güven ve Gizlilik İlkesi

Dürüstlük ve Şeffaflık:Rehberlik sürecinde danışanla dürüst ve şeffaf bir iletişim kurmak, güvenin temelini oluşturur.Gizlilik ve Bilgi Koruma:Danışanın paylaştığı özel bilgileri gizli tutmak, rehberlik uzmanının gizlilik ilkesine bağlılığını gösterir.Onay ve İzin:Danışanın özel bilgilerini paylaşmadan önce onay almak ve sürecin nasıl işleyeceği konusunda danışanı bilgilendirmek, gizlilik ilkesine saygı göstermeyi içerir.

Güven ve gizlilik ilkesi, rehberlik ve danışmanlık süreçlerinde temel bir etik değerdir. Bu ilke, danışan ile rehberlik uzmanı arasında güvenilir, açık ve samimi bir iletişim kurmayı ve danışanın paylaştığı özel bilgileri gizli tutmayı içerir.Güven, danışanın rehberlik uzmanına duyduğu güveni kazanma sürecidir. Rehberlik uzmanının samimi, anlayışlı ve tarafsız bir tutum sergilemesi, danışanın duygusal güvenliğini sağlar. Güven, terapi sürecinde açık iletişim kurabilmek ve danışanın içsel dünyasını rahatça ifade edebilmesi için temel bir zemindir.Gizlilik ilkesi, danışanın paylaştığı kişisel ve duygusal bilgilerin gizli tutulmasını sağlar. Rehberlik uzmanı, danışanın özel yaşamına dair bilgileri, danışanın onayı olmadan üçüncü taraflarla paylaşmaz. Bu, danışanın kendisini güvende hissetmesini ve terapi sürecine odaklanmasını sağlar. Gizlilik ilkesi, danışanın içsel dünyasını keşfetmesini destekleyerek terapötik ilerlemeyi kolaylaştırır.

Aynı zamanda, güven ve gizlilik ilkesi, rehberlik uzmanının danışanına karşı sorumluluklarını yerine getirmesiyle de ilişkilidir. Rehberlik uzmanı, danışanın güvenini kazanmak için sözlerinde durmalı, taahhütlerini yerine getirmeli ve danışanın beklentilerine uygun bir rehberlik süreci sunmalıdır.

Bu ilke, rehberlik sürecinde güvenli bir ortamın oluşturulmasını sağlar ve danışanın içsel keşfe daha rahat ve etkili bir şekilde odaklanmasına imkan tanır. Güven ve gizlilik ilkesine bağlılık, etik standartların korunmasını ve danışmanın profesyonel sorumluluklarını yerine getirmesini temin eder.

A. Güven ve Gizlilik İlkesi Alt Başlıkları kısaca açıklayalım.

4.1.1. Dürüstlük ve Şeffaflık

Dürüstlük ve şeffaflık ilkesi, rehberlik uzmanının danışanı ile arasında sağlıklı bir iletişim kurmasını ve güvenin temelini oluşturmasını içerir. Rehberlik uzmanı, danışanına karşı açık ve dürüst bir tutum sergileyerek terapötik ilişkide güven inşa eder. Örneğin, rehberlik uzmanı, terapi sürecinin nasıl işleyeceği, hangi tekniklerin kullanılacağı konusunda danışanı bilgilendirir ve beklentileri açık bir şekilde belirtir.

4.1.2. Gizlilik ve Bilgi Koruma

Gizlilik ve bilgi koruma ilkesi, danışanın paylaştığı özel bilgilerin gizli tutulmasını sağlar. Rehberlik uzmanı, danışanın özel yaşamına dair bilgileri, danışanın onayı olmadan üçüncü taraflarla paylaşmaz. Örneğin, bir danışanın geçmişteki travmatik bir deneyimi rehberlik uzmanıyla paylaştığında, rehberlik uzmanı bu bilgiyi danışanın izni olmadan başka bir kişi veya kurumla paylaşmaz. Bu, danışanın gizliliğini koruma ve güvenilir bir terapötik ilişki sürdürme açısından kritiktir.

4.1.3. Onay ve İzin

Onay ve izin ilkesi, rehberlik uzmanının danışanın özel bilgilerini paylaşmadan önce onay almasını ve sürecin nasıl işleyeceği konusunda danışanı bilgilendirmesini içerir. Örneğin, rehberlik uzmanı, danışanın aile üyeleri veya başka bir sağlık profesyoneli ile iletişim kurmadan önce danışanın yazılı onayını alır. Danışan, hangi bilgilerin paylaşılacağı konusunda bilgilendirilir ve rehberlik sürecinin yönetimine daha fazla katılım sağlar.

4.2. Yaşam Hakkı ve İntihar Riski

Risk Değerlendirmesi:Danışanın intihar riskini değerlendirmek, yaşam hakkını koruma açısından önemlidir. Risk belirlendiğinde gerekli önlemleri almak etik bir sorumluluktur.**Acil Durum Planlaması:**Danışanın acil bir durumla karşılaşması durumunda nasıl hareket edileceğini planlamak, yaşam hakkını korumayı amaçlar.**Destek Ağının Aktif Kullanımı:**Danışanın yaşam hakkını korumak için destek ağını etkin bir şekilde kullanmaya teşvik etmek, kriz anlarında yardım almayı sağlayabilir.

Yaşam hakkı ve intihar riski ilkesi, rehberlik uzmanlarının danışanlarının yaşam hakkını korumaya yönelik etik sorumluluklarını ele alır. Bu ilke, danışanın güvenliğini sağlama, intihar riskini değerlendirme, ve acil durum planlamasını içerir.

Rehberlik uzmanları, danışanlarının yaşam hakkını korumak adına intihar riskini değerlendirmekle yükümlüdür. Danışanın ifade ettiği duygusal sıkıntılar, umutsuzluk veya intihar düşünceleri, rehberlik uzmanı için ciddi bir endişe kaynağıdır. Örneğin, bir danışan, yaşadığı güçlüklerle baş etmekte zorlanıyor ve yaşamına son verme düşüncelerini ifade ediyorsa, rehberlik uzmanı bu durumu derhal değerlendirir ve gerekli önlemleri alır.

Acil durum planlaması da yaşam hakkı ilkesinin bir parçasıdır. Rehberlik uzmanı, danışanın acil bir durumla karşılaşması durumunda nasıl hareket edeceğini planlar. Örneğin, bir danışan intihar riski taşıdığı anda, rehberlik uzmanı danışanın güvenliğini sağlamak adına acil durum planını devreye sokar. Bu plan, danışanın acil yardım almasını veya güvendiği bir kişiyle iletişim kurmasını içerebilir.

Ayrıca, rehberlik uzmanları, danışanlarını destek ağlarına yönlendirerek ve kriz anlarında bu destek ağlarını aktif bir şekilde kullanmaya teşvik ederek yaşam hakkını koruma ilkesini güçlendirir. Bu destek ağları, danışanın güçlü ve sağlıklı bağlantılar kurmasına yardımcı olarak yaşam mücadeleleriyle başa çıkmasına destek olabilir. Bu ilke, rehberlik sürecinde danışanın güvenliğini en üst düzeyde sağlamayı amaçlar ve yaşam hakkının önemini vurgular.

Konumuzla alakalı kurgusal bir örnek olay :

Elif, hayatında bir dizi zorlukla karşılaşan genç bir bireydir. Akademik başarılarındaki düşüş, aile sorunları ve kişisel travmalar, Elifi duygusal bir çıkmaza sürüklemiştir. Elif, yaşadığı zorluklarla baş etmekte zorlanır hale gelir ve bir gün terapi arayışına girer.

Rehberlik uzmanı Ayhan, Elif'in başvurusunu değerlendirdiğinde, Elif'in ifadelerinden ciddi bir intihar riski taşıdığını fark eder. Elif, seanslarda yaşamına son

verme düşüncelerini açıkça ifade etmektedir. Ayhan, hemen Elif'in güvenliğini sağlamak için acil bir durum planı oluşturur. Bu plan, Elif'in bir güvenlik ağına ulaşmasını içerir ve gerektiğinde acil yardım almasını sağlamak amacıyla adımları belirler.

Elif, terapötik süreçte bu düşünceleri daha derinlemesine keşfetmek istese de, Ayhan, öncelikle Elif'in güvenliğini sağlamaya odaklanır. Ayhan, intihar riski ile başa çıkma konusunda Elifi bilgilendirir ve ona acil yardım almak için nasıl bir yol izleyebileceğini anlatır. Bu süreçte, Ayhan, Elif'in destek ağını aktif bir şekilde kullanmasını teşvik eder.

Acil durum planlaması sayesinde Elif, yaşadığı zorluklarla başa çıkarken güvenli bir ortamda destek bulur. Ayhan, aynı zamanda Elif'i düzenli terapi seanslarına yönlendirir ve danışmanlık sürecindeki ilerlemeyi takip eder. Elif'in yaşam hakkını koruma adına alınan bu önlemler, onun daha sağlıklı bir zihinsel durumda olmasına ve yaşadığı güçlüklerle başa çıkma becerilerini geliştirmesine yardımcı olur.

4.3. Aidiyet ve Hoşgörü İlkesi

Empati ve Duygusal Bağ Kurma:Danışanın duygusal dünyasını anlamak ve onunla bir duygusal bağ kurmak, aidiyet ilkesini güçlendirir.Farklılık Kabulü:Danışanın farklılıklarını kabul etmek ve onları hoşgörüyle karşılamak, aidiyet ilkesini destekler.Katılım ve Ortak Karar Alma:Danışanın tedavi planına katılımını teşvik etmek ve ortak kararlar almak, aidiyet ilkesini güçlendirir.

Aidiyet ve hoşgörü ilkesi, manevi danışma ve rehberlik süreçlerinde temel bir etik değeri temsil eder. Bu ilke, danışanın duygusal dünyasına saygı göstermek, farklılıkları kabul etmek ve güvenli bir ortamda aidiyet duygusunu geliştirmeyi amaçlar.

Aidiyet ve hoşgörü ilkesi, manevi danışma ve rehberlik süreçlerinde çeşitli kültürel, dini ve bireysel farklılıkları kucaklayarak, bireyin benzersizliğine saygı göstermeyi amaçlar. Bu ilke, danışanın manevi büyümesine destek olurken, birlikte çalıştığı rehberlik uzmanına güven duymasına olanak tanır.

Manevi danışma ve rehberlik, bireylerin içsel dünyasını keşfetmelerine ve manevi ihtiyaçlarını anlamalarına odaklanır. Aidiyet ilkesi, danışanın kendisini güvende hissetmesini sağlar ve terapötik ilişkiyi güçlendirir.

4.3.1. Empati ve Duygusal Bağ Kurma

Empati ve duygusal bağ kurma, aidiyet ilkesinin temelini oluşturur. Rehberlik uzmanı, danışanın deneyimlerine duyarlılık gösterir ve onun duygusal dünyasını anlamak için çaba sarf eder. Bu, danışanın kendini anlaşılmış ve kabul edilmiş hissetmesine katkı sağlar.

Empati ve duygusal bağ kurma, manevi danışma ve rehberlik süreçlerinde temel bir etik ilkedir. Bu ilke, rehberlik uzmanının danışanın duygusal dünyasına anlayışla yaklaşmasını ve güvenli bir ortamda duygusal bir bağ kurmasını içerir.

Manevi rehberlik uzmanı, danışanın yaşadığı duygusal deneyimleri anlamak için empati kullanır. Empati, danışanın hissettiği duyguları içsel olarak deneyimleyerek onun

bakış açısını anlama yeteneğidir. Örneğin, bir danışan, yaşadığı bir kayıp nedeniyle derin bir üzüntü içindeyken, manevi rehberlik uzmanı empati kullanarak bu duygusal deneyimi anlamaya çalışır.

Duygusal bağ kurma, rehberlik uzmanı ile danışan arasında güven ve anlayış temelinde sağlam bir ilişki oluşturmayı amaçlar. Bu bağ, danışanın terapötik süreçte kendini ifade etmesini kolaylaştırır ve duygusal zorluklarına odaklanmasına yardımcı olur. Rehberlik uzmanı, danışanın hissettiği duygulara saygı gösterir ve bu duygusal deneyimleri değerlendirmeden, yargılamadan anlamaya çalışır.

Empati ve duygusal bağ kurma, danışanın manevi büyümesine destek olmanın yanı sıra, rehberlik uzmanının da etik bir sorumluluk taşımaya sağlar. Bu ilke, terapötik ilişkinin temelini oluşturarak, danışanın kendini güvende hissetmesine ve duygusal açıdan desteklenmesine olanak tanır.

Konumuzla alakalı bir kurgusal örnek olay:

Melek, uzun yıllardır süregelen bir depresyonla başa çıkmakta zorlanan bir bireydir. Melek, yaşadığı bu zorlu süreçle başa çıkabilmek adına manevi danışma hizmeti arayışına girer. Rehberlik uzmanı Ahmet, Melek'in başvurusunu değerlendirir ve birlikte çalışmaya karar verirler.

Empati ve duygusal bağ kurma süreci, ilk seanslarından itibaren önemli bir rol oynar. Ahmet, Melek'in depresyonunun onun için ne kadar zorlayıcı olduğunu anlamaya çalışır. Melek, kendisini ifade ederken duygusal zorluklarını paylaşır, ve Ahmet, Melek'in ifadelerine dikkatlice odaklanır.

Bir seans sırasında Melek, geçmişte yaşadığı bir kayıp nedeniyle yoğun bir üzüntü içinde olduğunu ifade eder. Ahmet, empati kullanarak Melek'in bu acılı deneyimiyle nasıl başa çıktığını anlamaya çalışır. Melek'in duygusal anlatımına odaklanarak, Ahmet, onun hissettiği acıyı ve üzüntüyü içselleştirir.

Bu empatik yaklaşım, Melek'in kendini anlaşılabilir hissetmesini sağlar. Ahmet'in duygusal bağ kurma becerisi, Melek'e güvende olduğunu ve duygusal olarak desteklendiğini hissettirir. Bu güvenli ortamda, Melek, depresyonuyla yüzleşmeye ve duygusal zorluklarıyla baş etmeye daha açık bir şekilde yaklaşır.

Empati ve duygusal bağ kurma ilkesi, Melek'in manevi destek almasında kritik bir rol oynar. Bu süreç, Melek'in terapötik ilişkide güven duymasına ve duygusal açıdan desteklenmesine yardımcı olur.

4.3.2. Farklılık Kabulü

Aidiyet ilkesi, bireylerin farklılıklarını kabul ederek, onları olduğu gibi kabul etmeyi içerir. Manevi danışma ve rehberlik süreçlerinde, danışanın inançları, değerleri ve yaşam tarzlarına hoşgörülü bir yaklaşım sergilemek, aidiyet duygusunu destekler.

Farklılık kabulü, manevi danışma ve rehberlik süreçlerinde bireylerin benzersizliğini anlamayı ve kabul etmeyi temsil eden önemli bir etik ilkedir. Bu ilke,

rehberlik uzmanının danışanın kültürel, dini, cinsel, ve bireysel farklılıklarını anlamaya yönelik hoşgörülü bir yaklaşım benimsemesini içerir.

Rehberlik uzmanı, farklılık kabulü ilkesini uygularken, danışanın özgün deneyimlerine saygı gösterir ve bu farklılıkları zenginlik olarak değerlendirir. Örneğin, bir rehberlik uzmanı, danışanın kültürel bağlamını anlamak ve bu bağlamda ona uygun destek sağlamak için çaba gösterir.

Farklılık kabulü, rehberlik uzmanının ön yargılardan arınmış bir şekilde danışana yaklaşmasını gerektirir. Danışanın inançları, değerleri veya yaşam tarzları, rehberlik uzmanı için yargılanmaz. Bu ilke, terapötik ilişkide güven oluşturmanın yanı sıra, danışanın kendi benliğini daha derinlemesine keşfetmesine olanak tanır.

Öte yandan, farklılık kabulü, rehberlik uzmanının kendi kültürel önyargılarını ve sınırlamalarını da tanımasını gerektirir. Bu, uzmanın danışana karşı objektif bir tutum sergilemesini ve her bireyin benzersiz bir bakış açısına sahip olduğunu anlamasını sağlar.

Bu etik ilke, danışanın kendini güvende hissetmesini ve terapötik ilişkide açık iletişim kurmasını destekler. Farklılık kabulü, bireyin kendine özgü kimliğini ve deneyimlerini ifade etmesine yardımcı olarak manevi büyüme sürecine katkıda bulunur.

Konumuzla alakalı örnek bir olay :

Kerem, genç bir sanatçı olarak, toplumun geleneksel beklentilerinden sapaarak deneysel sanat alanında kendine bir yol çizmiştir. Ancak, ailesi ve çevresi, Kerem'in sanat anlayışını anlamakta zorlanır ve onu desteklemekte tereddüt eder. Bu durum, Kerem'in duygusal olarak zorlayıcı bir süreç yaşamasına neden olur.

Kerem, sanatsal ifadesini daha fazla geliştirmek ve içsel bir denge bulmak adına manevi danışma hizmetine başvurur. Rehberlik uzmanı Deniz, farklılık kabulü ilkesine dayanarak, Kerem'in sanatsal ifadesine ve yaşam tarzına duyduğu saygıyı anlamaya çalışır. Deniz, Kerem'in sanatının ardındaki anlamı keşfetmek için empati kullanır.

Deniz, Kerem'in ailesi ve toplumunun beklentileriyle Kerem'in sanatsal özgürlüğü arasındaki çatışmayı anlamaya yönelik bir çaba sarf eder. Farklılık kabulü ilkesini uygulayarak, Kerem'in benzersiz bakış açısını takdir eder ve onun sanatsal ifadesini desteklemeye odaklanır.

Bu süreçte, Deniz'in hoşgörülü yaklaşımı, Kerem'in terapötik ilişkide kendini güvende hissetmesine ve sanatsal ifadesini daha özgürce keşfetmesine olanak tanır. Deniz, Kerem'in yaratıcı enerjisini destekler ve onun sanatsal yeteneklerini ortaya çıkarmasına yardımcı olur.

Farklılık kabulü ilkesi, Kerem'in manevi büyümesine ve kendi benzersiz sanatsal kimliğini keşfetmesine katkıda bulunur. Bu süreç, Kerem'in duygusal dengeyi bulmasına ve sanatsal ifadesini toplumla uyumlu bir şekilde birleştirmesine yardımcı olur.

Konuyla alakalı bir diğer örneğimiz:

Deniz, bir teknoloji firmasında çalışan bir mühendistir. Firma genelinde çok az kadın mühendis bulunmaktadır ve bu durum, Deniz'in işyerinde kendini bazen yalnız hissetmesine neden olur. Deniz, hem cinsiyet hem de iş yerindeki rolü nedeniyle zaman zaman ayrımcılık ve ön yargıya maruz kalır.

Rehberlik uzmanı Zeynep, Deniz'in bu deneyimlerini anlamak ve desteklemek üzere manevi danışma hizmetine başvurur. Farklılık kabulü ilkesine dayanarak, Zeynep, Deniz'in cinsiyet rolleri ve işyerindeki zorluklarına karşı empati geliştirir. Zeynep, Deniz'in yaşadığı zorlukları değerlendirmeden ve yargılamadan anlamaya çalışır.

Zeynep, farklılık kabulü ilkesini, Deniz'in cinsiyet ve iş yeri dinamikleri nedeniyle yaşadığı duygusal zorlukları anlamak ve desteklemek için kullanır. Zeynep, Deniz'in iş yerindeki potansiyelini ve katkılarını takdir eder, aynı zamanda Deniz'e işyerindeki cinsiyet eşitsizliği konusunda nasıl başa çıkabileceğine dair stratejiler sunar.

Bu örnekte, farklılık kabulü ilkesi, sadece cinsiyet bazlı ayrımcılıkla sınırlı kalmadan, iş yeri dinamikleri içinde Deniz'in benzersiz deneyimlerini ve zorluklarını anlamayı içerir.

4.4. Katılım ve Ortak Karar Alma

Danışanın terapötik sürece etkin bir şekilde katılmasını sağlamak, aidiyet ilkesinin bir yansımasıdır. Rehberlik uzmanı, danışanın terapi hedeflerini belirleme ve tedavi planını oluşturma sürecine katılımını teşvik eder. Bu, danışanın terapötik ilişkiye güçlü bir bağ kurmasına yardımcı olur.

Rehberlik uzmanı ve danışan arasında ortak karar alma süreci, terapötik hedeflerin belirlenmesi, tedavi planının oluşturulması ve terapötik yaklaşımların seçilmesi gibi konularda birlikte kararlar almayı içerir. Danışanın kendi iyiliği ve terapötik sürece olan katılımını artırmak için, rehberlik uzmanı, danışanın terapötik plana katkıda bulunmasını destekler.

Katılım ve ortak karar alma ilkesi, danışanın terapötik sürecin bir paydaşı olarak görülmesini sağlar. Bu ilke, danışanın kendi içsel kaynaklarını keşfetmesine ve sorunlarına çözüm bulma sürecine etkin bir şekilde dahil olmasına yardımcı olur.

4.4.1. Danışanın Aktif Katılımı

Katılım ilkesi, danışanın sürece aktif olarak katılmasını öngörür. Danışanın terapi hedefleri belirleme, konulara odaklanma ve çözüm önerilerine katkı sağlama süreçlerine etkin bir şekilde dahil olması teşvik edilir. Örneğin, bir genç yetişkinin depresyonla baş etme konusunda belirli hedeflere ulaşmak için terapi sürecine katkıda bulunması beklenir.

Danışanın aktif katılımı, manevi destek ve rehberlik süreçlerinde başarılı bir terapötik ilişkinin temelini oluşturan önemli bir etik ilkedir. Bu ilke, danışanın terapötik sürece proaktif bir şekilde dahil olmasını ve kendi iyileşme sürecine etkin bir şekilde katkıda bulunmasını teşvik eder.

Rehberlik uzmanı, danışanın terapötik hedeflerini belirleme, konulara odaklanma ve çözüm önerilerine katkı sağlama konusunda danışanı teşvik eder. Danışanın yaşadığı

zorluklar ve hedefleri konusundaki görüşleri rehberlik sürecinin şekillenmesinde önemlidir. Örneğin, bir bireyin depresyonla baş etme hedefine odaklanıldığında, rehberlik uzmanı danışanın kendi iyileşme yolculuğuna etkin bir şekilde katılmasını destekler.

Danışanın aktif katılımı, terapötik ilişkide bir işbirliği atmosferi oluşturur. Rehberlik uzmanı, danışanın görüşlerini ve düşüncelerini değerlendirirken, onun kendi iyileşme sürecine yönelik sorumluluğunu anlamasına yardımcı olur. Bu, danışanın terapötik sürece daha fazla bağlanmasını ve terapötik hedeflere daha fazla odaklanmasını sağlar.

Aktif katılım ilkesi, danışanın kendi içsel kaynaklarını keşfetmesini ve sorunlarına çözüm bulma sürecine daha etkin bir şekilde dahil olmasını sağlar. Rehberlik uzmanı, danışanın güçlü yönlerini ve başa çıkma becerilerini keşfetmesine yardımcı olur, böylece danışan terapötik sürecin bir paydaşı olarak kendini hisseder.

Konumuzla alakalı bir örnek kurgu olay :

Ece, üniversite öğrencisi olarak yoğun bir akademik program ve sosyal baskılar arasında denge kurmaya çalışan bir genç kadındır. Ece, son dönemde yaşadığı stres, kaygı ve motivasyon eksikliği ile başa çıkmakta zorlanmaya başlar. Bu nedenle, manevi destek ve rehberlik hizmeti almaya karar verir.

Rehberlik uzmanı Ahmet, Ece ile ilk seansında, Ece'nin yaşadığı zorlukları anlamak ve terapötik sürece nasıl aktif bir şekilde katılabileceğini keşfetmek üzere bir araya gelir. Ahmet, Ece'yi dinlerken, ona sorular sorar ve duygusal deneyimlerini daha derinlemesine ifade etmeye teşvik eder.

Ece, yaşadığı stresin genellikle akademik beklentilerden ve sosyal ilişkilerdeki zorluklardan kaynaklandığını ifade eder. Ahmet, Ece'nin kendi iyileşme sürecine aktif olarak katılmasını sağlamak için, Ece'nin yaşadığı zorlukları anlamak ve çözüm yollarını birlikte düşünmek amacıyla onunla işbirliği yapar.

Aktif katılım ilkesi, Ece'nin terapötik sürece duygusal olarak bağlılık geliştirmesine yardımcı olur. Ahmet, Ece'nin duygusal ve akademik hedeflerini belirleme sürecine dahil eder ve Ece'nin bu hedeflere nasıl ulaşabileceğine dair stratejiler geliştirmesine destek olur. Ece, terapötik sürecin bir parçası olarak kendi duygusal durumunu daha iyi anlamaya ve çözüm odaklı bir şekilde hareket etmeye başlar.

Bu örnekte, Ece'nin terapötik sürece aktif bir şekilde katılması, onun kendi iyileşme sürecine daha fazla sorumluluk almasını ve duygusal güçlenme sağlamasını destekler.

4.4.2. İletişim ve Açıklık

“Mânevî danışmanlık hizmetleri, sadece dezavantajlı bireylerin değil sağlıklı insanların bile zaman zaman ihtiyaç duyabileceği bir destek hizmetidir. Söz konusu bu hizmetin yapılabilmesi için dezavantajlı birey veya gruplara ulaşmak, iletişim kurabilmek, onları anlamak ve akabinde de yardım hizmetlerini mânevî danışmanlığa ihtiyaç duyan birey veya grubun özelliğine göre sunabilmek

gerekmektedir.”¹¹ Bu bağlamda iletişimin danışmanlık verdiğimiz sürede açık ve net olması karşı gerekir.

İletişim ve açıklık ilkesi, manevi destek ve rehberlik süreçlerinde sağlıklı bir terapötik ilişkinin temelini oluşturan önemli bir etik kuraldır. Bu ilke, rehberlik uzmanı ile danışan arasındaki etkileşimde açık iletişimi teşvik eder ve güvenli bir terapötik ortamın oluşturulmasına katkıda bulunur. Rehberlik uzmanı, danışanın düşüncelerini, duygularını ve beklentilerini anlamak için etkili iletişim kurar. Danışanın açık iletişim becerilerini geliştirmesi ve içsel dünyasını ifade etmesi teşvik edilir. Bu, terapötik ilişkide güven ortamının oluşmasına ve etkili bir işbirliğine olanak tanır.

4.4.3. Etkili İletişim

Rehberlik uzmanı, danışanla etkili bir iletişim kurarak, danışanın düşüncelerini, duygularını ve deneyimlerini ifade etmesine olanak tanır. Etkili iletişim, açık sorular sorma, empatik dinleme ve non-verballeri anlama gibi becerilere dayanır. Bu, danışanın kendini ifade etmesini kolaylaştırır ve terapötik sürecin derinleşmesine katkıda bulunur.

4.4.4. Açıklık ve Şeffaflık

Rehberlik uzmanı, danışanla açık ve şeffaf bir iletişim kurarak, terapötik sürecin hedeflerini, yöntemlerini ve beklentilerini paylaşır. Açıklık, danışanın terapötik sürecin nasıl işlediğini anlamasına yardımcı olur ve güven duygusunun gelişmesine katkıda bulunur. Şeffaflık, her iki taraf arasındaki güveni güçlendirir.

4.4.5. Empati ve Anlayış

“Empati, bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısı ile bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması, hissetmesi ve bu durumu ona iletmesi sürecidir.”¹²

Rehberlik uzmanı, danışanın deneyimlerini anlamak ve duygusal dünyasına empati göstermek için çaba sarf eder. Empatik bir iletişim, danışanın kendini daha iyi anlamasına ve duygusal deneyimlerini paylaşmasına olanak tanır. Bu, terapötik ilişkide bir bağ kurulmasına ve güçlü bir destek sistemine dönüşmesine yardımcı olur.

İletişim ve açıklık ilkesi, danışanın terapötik sürece katılımını artırır ve rehberlik uzmanı ile danışan arasında güçlü bir işbirliği sağlar. Açık iletişim, danışanın duygusal iyileşme sürecine etkin bir şekilde dahil olmasını ve terapötik hedeflere odaklanmasını destekler.

¹¹ Saadettin Özdemir, “Engelli Bireylerin Mânevî Rehabilitelerinde İletişimin Önemi”, *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 38 (15 Aralık 2017): 137-159.

¹² Elif Ersoy - Ferdi Köşger, “Empati: Tanımı Ve Önemi / Empathy: Definition And Its Importance”, *Osmangazi Tıp Dergisi* 38/2 (27 Nisan 2016): 9-17.

4.5. Etkili İletişim

Etkili iletişim, manevi destek ve rehberlik süreçlerinde temel bir ilkedir. Bu ilke, rehberlik uzmanı ile danışan arasındaki iletişimin nitelikli olmasını ve karşılıklı anlayışın artmasını hedefler. Etkili iletişim, şu unsurları içerir:

4.5.1. Dinleme Becerisi

Rehberlik uzmanı, danışanın söylediklerine dikkatlice odaklanır ve empatik bir dinleme pratiği benimser. Danışanın duygularını ve düşüncelerini anlamak için etkili bir şekilde dinlemek, terapötik ilişkinin derinleşmesini sağlar.

4.5.2. Açık Sorular Sorma

Rehberlik uzmanı, danışana açık uçlu sorular yönelterek, onun düşünce süreçlerini ve duygusal deneyimlerini daha ayrıntılı bir şekilde ifade etmesine olanak tanır. Bu, danışanın kendi içsel dünyasını keşfetmesini sağlar.

4.5.3. Doğru İfade Etme

Rehberlik uzmanı, duygularını ve düşüncelerini açık bir şekilde ifade ederek, danışanla güvenli bir iletişim ortamı oluşturur. Doğru ifade etme, rehberlik uzmanının danışanın ihtiyaçlarını anlamasını kolaylaştırır.

4.5.4. Non-Verbal İletişim

“Beden dili iletişimin en ilkel ve hala en güncel biçimidir. İnsanlar, bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde bedenleri ile başkalarına çeşitli mesajlar verirler. Sözel olmayan bu davranışlar insan ilişkilerinde büyük önem taşır. Sözlü iletişimi destekleyen bazen de yerine geçen beden dili, iletişim ortamlarında bir rehber, bir pusula gibi yön gösterici bir niteliğe sahiptir.”¹³

Bedensel dil, yüz ifadeleri ve diğer non-verbal sinyaller, etkili iletişimin önemli bir parçasını oluşturur. Rehberlik uzmanı, danışanın non-verbal ifadelerini anlamak ve uygun bir şekilde yanıtlamak için duyarlılık geliştirir.

Etkili iletişim, danışanın kendini ifade etmesini kolaylaştırır, güven ortamını güçlendirir ve terapötik sürecin etkinliğini artırır. Bu ilke, rehberlik uzmanı ve danışan arasında bir anlayış birliği oluşturarak, duygusal destek ve rehberlik sürecinin başarılı bir şekilde ilerlemesine olanak tanır.

4.6. Açıklık ve Şeffaflık

Açıklık ve şeffaflık, manevi destek ve rehberlik süreçlerinde güvenin oluşturulmasını, danışanın terapötik süreci anlamasını ve işbirliği ortamının güçlenmesini sağlayan önemli bir etik ilkedir. Açıklık: Rehberlik uzmanı, danışana terapötik sürecin

¹³ Sultan Çakmak - Fahrünnisa Kazan, “Sözsüz İletişim Ve Beden Dili Çalışmalarına İlişkin Kesitsel Alan Yazın Taraması (2003-2023)”, *Anasay*, 25 (31 Ağustos 2023): 257-272.

nasıl işleyeceği, kullanılacak yöntemler ve beklentiler konusunda açık olmalıdır. Açıklık, danışanın terapötik ilişkideki rollerini ve sorumluluklarını anlamasına yardımcı olur.

Rehberlik uzmanının açık olması, danışanın sürece güvenle katılmasını sağlar. Örnek: Rehberlik uzmanı, ilk seanslarda terapötik sürecin genel yapısını ve beklentileri konuşarak, danışana açıklık getirir. Bu, danışanın ne bekleyebileceği konusunda net bir anlayış geliştirmesine ve sürece daha etkin bir şekilde dahil olmasına yardımcı olur.

Şeffaflık: Şeffaflık, rehberlik uzmanının danışana karşı dürüst ve açık olmasını içerir. Rehberlik uzmanı, terapötik süreçte ortaya çıkabilecek herhangi bir durumu, yöntemi veya düşüncüyü net bir şekilde ifade etmeli ve danışanın bilgilendirilmesini sağlamalıdır. Şeffaflık, güvenin sürdürülebilirliğini ve terapötik ilişkinin etkinliğini artırır. Örnek: Eğer rehberlik uzmanı, danışanın terapötik hedeflere ulaşmak için belirli bir süreç veya teknik öneriyorsa, bunun sebeplerini ve beklenen sonuçları şeffaf bir şekilde açıklar. Bu, danışanın sürecin amacını ve mantığını anlamasına yardımcı olur. Açıklık ve şeffaflık ilkesi, danışanın terapötik süreçte güvende hissetmesine ve rehberlik uzmanı ile açık bir iletişim kurmasına olanak tanır. Bu ilke, güvenin inşa edilmesine, işbirliğine ve terapötik hedeflere odaklanmaya yardımcı olur.

4.7. Empati ve Anlayış

Empati ve anlayış, manevi destek ve rehberlik süreçlerinde temel bir etik ilkedir. Bu ilke, rehberlik uzmanının danışanın duygusal deneyimlerini anlamak, ona destek olmak ve bir bağ kurmak için duyarlılık geliştirmesini içerir. Empati: Empati, rehberlik uzmanının danışanın duygularını ve perspektifini anlama yeteneğini ifade eder. Empatik bir yaklaşım, danışanın duygusal deneyimlerini doğru bir şekilde anlamak ve bu deneyimlere saygı göstermek anlamına gelir. Empati, terapötik ilişkide güvenin oluşturulmasına katkıda bulunur. Örnek: Danışan, aile içinde yaşadığı bir çatışma nedeniyle duygusal olarak zorlanıyor olabilir. Rehberlik uzmanı, bu duygusal deneyimi anlamak için empatik bir yaklaşım benimser ve danışana duygularını ifade etme konusunda destek olur.

Anlayış: Anlayış, rehberlik uzmanının danışanın bireysel yaşam koşullarını ve geçmiş deneyimlerini dikkate alması anlamına gelir. Rehberlik uzmanı, danışanın karşılaştığı zorlukları anlamak için geçmiş deneyimlere ve yaşam koşullarına odaklanır. Anlayış, danışanın kendini değerli ve anlaşılabilir hissetmesine katkıda bulunur. Örnek: Danışanın çocukluk döneminden kaynaklanan bir travma, şu anda yaşadığı güçlüklerle bağlantılı olabilir. Rehberlik uzmanı, danışanın bu geçmiş deneyimlerini anlamak ve şu anki zorluklarını çözme sürecinde ona rehberlik etmek için anlayışlı bir yaklaşım benimser. Empati ve anlayış ilkesi, terapötik ilişkide bir bağ kurulmasına ve danışanın duygusal iyileşme sürecine katılımını artırmasına yardımcı olur. Rehberlik uzmanının danışana karşı empatik ve anlayışlı olması, güven ortamının oluşturulmasına ve terapötik hedeflere odaklanmanın güçlenmesine katkıda bulunur.

4.8.Kültürel Çeşitlilik ve Değerlendirme

Kültürel Farkındalık:Danışanın kültürel bağlamını anlamak ve bu farkındalığı terapi sürecine entegre etmek, kültürel çeşitlilik ilkesini yansıtır.Değerlendirmede Adil Yaklaşım:Kültürel farklılıkları göz önünde bulundurarak, her bireye adil bir şekilde değerlendirme yapmak, etik bir değerlendirme sürecini destekler.Çeşitli İntervansiyonlar:Kültürel çeşitliliği dikkate alarak çeşitli terapi ve müdahale yöntemleri kullanmak, terapötik etkiyi artırabilir.

Kültürel çeşitlilik ve değerlendirme, manevi destek ve rehberlik süreçlerinde önemli bir etik ilkedir. Bu ilke, rehberlik uzmanının danışanların farklı kültürel bağlamlarını anlamasını, saygı göstermesini ve terapötik yaklaşımını bu çeşitliliklere uygun bir şekilde değerlendirmesini içerir.

Kültürel Çeşitliliğin Anlaşılması:Rehberlik uzmanı, danışanların kültürel geçmişlerini anlamak için çaba göstermelidir. Bu, dil, gelenekler, inançlar ve diğer kültürel unsurların danışanın yaşamına nasıl etki ettiğini kavramayı içerir. Kültürel bir anlayış, rehberlik uzmanının danışanla daha etkili bir iletişim kurmasına ve terapötik hedeflere ulaşmasına yardımcı olur.Örnek:Danışan, kendi kültürel bağlamında belirli bir aile yapısına sahip olabilir ve bu yapı onun karar alma süreçlerini etkileyebilir. Rehberlik uzmanı, danışanın kültürel değerlerini anlamak için açık uçlu sorular kullanarak bu konuda bilgi edinir.

Değerlendirme ve Kişiselleştirme:Rehberlik uzmanı, kültürel çeşitliliği değerlendirme sürecine entegre eder ve danışanın bireysel ihtiyaçlarına uygun bir terapötik plan oluşturur. Her danışanın kültürel bağlamı farklı olduğundan, değerlendirme ve terapötik planlama kişiselleştirilmelidir.

Örnek:Danışanın kültürel bağlamı, stresle başa çıkma stratejilerini etkili bir şekilde belirlemede önemli bir rol oynayabilir. Rehberlik uzmanı, danışanın kültürel değerlerini ve geçmiş deneyimlerini değerlendirerek, ona uygun stres yönetimi stratejilerini belirler.

Kültürel çeşitlilik ve değerlendirme ilkesi, rehberlik uzmanının danışanlarına kültürel olarak duyarlı bir şekilde yaklaşmasını ve terapötik sürecin etkinliğini artırmasını sağlar. Bu ilke, rehberlik uzmanının danışanlarına daha iyi hizmet vermesine ve kültürel çeşitlilik içinde daha kapsayıcı bir rehberlik pratiği geliştirmesine olanak tanır.

Kültürel Çeşitliliğin Anlaşılması:Manevi destek ve rehberlik bağlamında kültürel çeşitliliği anlamak, rehberlik uzmanları için kritik bir beceridir. Bu beceri, danışanların kültürel arka planlarına saygı göstermek, onları daha iyi anlamak ve terapötik sürecin başarılı olması için uygun bir ortam yaratmak anlamına gelir.

Empati ve Duyarlılık:Kültürel çeşitlilik anlayışı, rehberlik uzmanının danışanın deneyimlerine duyarlılık göstermesini içerir. Bu, danışanın kültürel arka planına saygı göstermek, yaşadığı zorlukları anlamak ve bu bağlamda empatik bir yaklaşım benimsemek anlamına gelir. Örneğin, bir rehberlik uzmanı, bir danışanın kültürel normlarının ve beklentilerinin farkında olmalı ve bu konuda hassas olmalıdır.

Kültürel Bilgi ve Eğitim: Manevi rehberlik uzmanları, farklı kültürlerin normları, değerleri ve iletişim tarzları hakkında sürekli bir eğitim almalıdır. Kültürel bilgi, rehberlik uzmanının önyargılardan kaçınmasına ve danışanlarla daha etkili bir şekilde iletişim kurmasına yardımcı olur. Bu bilgi, rehberlik uzmanının terapötik süreci kişiselleştirmesine ve kültürel bağlamı dikkate almasına olanak tanır.

Açık İletişim ve Soru Sorma: Manevi rehberlik uzmanı, danışanın kültürel bağlamını anlamak ve bu bağlamda daha etkili destek sağlamak için açık iletişim kurmalıdır. Sorular sorarak danışandan kendi kültürel deneyimleri hakkında konuşmasını teşvik etmek, rehberlik sürecinde daha derinlemesine bir anlayış geliştirmeye yardımcı olabilir. Örneğin, bir rehberlik uzmanı, danışana kendi kültürünün yaşamına ve duygusal deneyimlerine nasıl etki ettiğini sormak için açık uçlu sorular kullanabilir.

Kültürel çeşitliliğin anlaşılması, terapötik ilişkide güvenin oluşturulmasına, danışanın terapötik sürece etkin bir şekilde katılmasına ve kültürel olarak uygun rehberlik stratejilerinin belirlenmesine yardımcı olur. Bu anlayış, rehberlik uzmanının kültürel hassasiyetle hareket etmesini ve danışanlarına daha iyi hizmet vermesini sağlar. Kültürel çeşitliliğin anlaşılması ilkesini bir örnek kurgu olayla açıklayalım. Örnek Kurgu Olay: "Ayşe'nin Kültürel Bağlamı" Ayşe, bir üniversite öğrencisi olarak kendi kültürel bağlamında büyüyen bir genç kadındır. Ailesi Türkiye'den göç etmiş ve Ayşe, hem Türk hem de yeni yaşadığı ülkede büyümenin getirdiği çift kültürlü bir deneyim yaşamaktadır. Ayşe, üniversite hayatı ve sosyal ilişkilerle başa çıkmakta zorlandığını hissettiğinde, manevi destek ve rehberlik hizmeti almaya karar verir.

Rehberlik uzmanı, Ayşe'nin kültürel bağlamını anlamak ve ona uygun destek sağlamak amacıyla empatik bir yaklaşım benimser. İlk seanslarda, Ayşe'nin aile değerleri, kültürel beklentiler ve duygusal deneyimleri hakkında açık uçlu sorular sorarak bilgi edinir. Ayşe'nin Türk kültürünün, aile bağlarının ve göçmen bir genç olarak karşılaştığı zorlukların farkında olarak, terapötik süreci ona özelleştirir.

Rehberlik uzmanı, Ayşe'nin üniversite yaşamına uyum sağlama sürecindeki zorluklarını anlamak için açık iletişim kurar. Ayşe'nin duygusal deneyimlerini paylaşmasını teşvik eder ve kültürel bağlamının, ilişkileri ve kararlarını nasıl etkilediğini keşfetmelerine yardımcı olur. Aynı zamanda, Ayşe'nin kültürel geçmişinden kaynaklanan güçlükleri anlamak ve ona özgü destek stratejileri geliştirmek amacıyla sürekli bir öğrenme sürecine girer.

Bu örnek olay, rehberlik uzmanının Ayşe'nin kültürel bağlamını anlamak, saygı göstermek ve terapötik süreci ona uygun bir şekilde yönlendirmek için açık iletişim, empati ve kültürel bilgi kullanma becerilerini nasıl entegre ettiğini göstermektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.1. Eğitim ve Profesyonel Gelişim

Manevi destek ve rehberlik alanında etik değerlerin sağlanması ve geliştirilmesi, rehberlik uzmanlarının sürekli eğitim ve profesyonel gelişimle kendilerini güncel tutmalarını gerektirir. Bu süreç, rehberlik uzmanlarının mesleki bilgi ve becerilerini artırmalarını, etik kuralları anlamalarını ve etik bir yaklaşım geliştirmelerini sağlamaktadır. Rehberlik uzmanlarının etik değerlere uygun davranışları sürdürmeleri için düzenli eğitim ve profesyonel gelişim fırsatlarına katılması kritiktir. Eğitim, etik kuralları, güncel rehberlik yönergeleri ve mesleki standartlar hakkında bilgi sağlayarak rehberlik uzmanlarının bilgi tabanını güçlendirir. Profesyonel gelişim, rehberlik uzmanlarının yeni bilgileri uygulamaya dönüştürmelerine ve etik bir uygulama kültürünü sürdürmelerine yardımcı olur.

5.1.1. Sürekli Eğitim

Rehberlik uzmanları, mesleklerindeki güncel gelişmeleri takip etmeli ve sürekli eğitim programlarına katılmalıdır. Etik değerlere uygun davranışları sürdürebilmek için, rehberlik uzmanları güncel etik kurallar, yönergeler ve mesleki standartlar hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Sürekli eğitim, rehberlik uzmanlarının mesleki bilgilerini tazelemelerini ve etik konulardaki güncel tartışmalara katılmalarını sağlar.

Ayrıca bu eğitimin sürekli olmasında zaman yönetimde çok önemlidir. “*İnsanın sahip olduğu en değerli sermaye zamandır. Doğumla ölüm arasındaki başarılar, bu sermayeyi en iyi şekilde plânlı ve metotlu olarak kullanmaya bağlıdır. Çağımızda sürekli eğitim ile insanın kendini yenilemesi, mesleğinde ilerlemesi zorunlu hale gelmiştir. Sürekli eğitimde başarı ise; zamanı en güzel şekilde değerlendirmeye bağlıdır.*”¹⁴

5.1.2. Profesyonel Gelişim Programları

Rehberlik uzmanları, profesyonel gelişim programlarına katılarak meslek içindeki en iyi uygulamaları öğrenebilirler. Bu programlar, etik değerlere uygun bir rehberlik pratiği geliştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, meslektaşlarıyla etkileşimde bulunma fırsatı sağlayarak, deneyim paylaşımı ve etik zorlukları tartışma imkanı sunar.

5.1.3. Kişisel Gelişim ve Refleksiyon

Eğitim ve profesyonel gelişim sadece mesleki bilgileri değil, aynı zamanda rehberlik uzmanlarının kişisel ve duygusal gelişimini de kapsamalıdır. Rehberlik uzmanları, kişisel değerlerini, önyargılarını ve duygusal tepkilerini anlamak için sürekli olarak kendilerini gözden geçirmelidirler. Bu, etik değerlere duyarlılık geliştirmelerine ve danışanlarına daha etik bir destek sunmalarına yardımcı olabilir.

Eğitim ve profesyonel gelişim, rehberlik uzmanlarının mesleki bilgilerini güncel tutmalarını sağlayarak etik değerlere uygun bir uygulama kültürü oluştururlar. Bu süreç,

¹⁴ Prof Dr Fahri Kayadibi, “Sürekli Eğitim Açısından Zamanı İyi Değerlendirmenin Önemi”, *Istanbul Journal of Sociological Studies*, 42 (18 Eylül 2011): 77-103.

rehberlik uzmanlarının danışanlarına etik standartlara uygun, güvenli ve etkili bir rehberlik hizmeti sunmalarını destekler.

5.2. Süpervizyon ve İzleme

Manevi destek ve rehberlik alanında etik değerlerin sağlanması ve geliştirilmesi, rehberlik uzmanlarının düzenli süpervizyon ve izleme süreçlerine katılmasını gerektirir. Bu süreçler, rehberlik uzmanlarının etik zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olur, mesleki kararlarını değerlendirir ve etik standartlara uygunluğunu izler. Süpervizyon ve izleme, rehberlik uzmanlarının etik değerlerini sürdürmeleri ve geliştirmeleri için kritik bir destek sağlar. Süpervizyon, rehberlik uzmanlarının etik değerlere uygun davranışlarını desteklemek için önemli bir mekanizmadır. Süpervizyon, rehberlik uzmanlarının etik zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olur, profesyonel kararlarını değerlendirir ve etik standartlara uygunluğunu izler. İzleme, rehberlik uzmanlarının etik değerlerini sürdürmelerini sağlamak ve geliştirmek için düzenli olarak performanslarını değerlendirmeyi içerir.

“Psikolojik danışman eğitiminin başlangıcından, meslekte geçirilen son ana kadar süpervizyon, psikolojik danışman yetiştirme sürecinin temel unsurlarından birisi olmuştur.”¹⁵

5.2.1. Süpervizyonun Rolü

Süpervizyon, rehberlik uzmanlarının danışanlarla olan etkileşimlerini, terapötik süreçlerini ve etik kararlarını değerlendikleri bir süreçtir. Bu süpervizyon süreci, rehberlik uzmanlarının etik bir rehberlik pratiği geliştirmelerine ve sürdürmelerine yardımcı olur. Süpervizörler, rehberlik uzmanlarının etik zorluklarını ele almalarına destek olur ve farkındalıklarını artırarak daha etik bir uygulama için rehberlik eder.

5.2.2. İzleme ve Performans Değerlendirmesi

İzleme süreçleri, rehberlik uzmanlarının etik standartlara uygunluğunu değerlendirir ve gerektiğinde müdahale eder. Mesleki performansın düzenli olarak izlenmesi, rehberlik uzmanlarının etik değerlere uygun bir şekilde davranmalarını sürdürmelerine yardımcı olur. İzleme, rehberlik uzmanlarının gelişim alanlarını belirlemelerine ve sürekli olarak iyileşmelerine olanak tanır.

5.2.3. Grup Süpervizyonu ve Deneyim Paylaşımı

Grup süpervizyonu, rehberlik uzmanlarının bir araya gelerek deneyimlerini paylaşmalarını ve etik zorluklarla başa çıkmalarını sağlar. Grup süpervizyonu, farklı bakış açılarından öğrenmeyi teşvik eder ve rehberlik uzmanlarının mesleki etik sorumluluklarına daha iyi cevap vermelerine yardımcı olur.

Süpervizyon ve izleme, rehberlik uzmanlarının etik değerlere uygun davranışları sürdürmelerini, geliştirmelerini ve etik bir kültür oluşturmalarını sağlayan kritik

¹⁵ Zeynep ERKAN Atik v.dğr., “Süpervizyon Modelleri ve Modellere İlişkin”, *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal* 5/42 (14 Ekim 2014): 42.

unsurlardır. Bu süreçler, rehberlik uzmanlarının danışanlarına daha etik ve etkili bir destek sunmalarına yardımcı olur.

5.3. Meslek Kuralları ve Standartlar

Manevi destek ve rehberlik alanında etik değerlerin sağlanması ve geliştirilmesi, rehberlik uzmanlarının belirlenmiş meslek kuralları ve standartlara uygun davranmalarını gerektirir. Bu kurallar ve standartlar, rehberlik uzmanlarının etik bir rehberlik pratiği geliştirmelerine rehberlik eder ve mesleki etik sorumluluklarını belirler. Manevi destek ve rehberlik mesleği, genellikle belirlenmiş mesleki kurallar ve standartlarla yönlendirilir. Rehberlik uzmanları, bu kurallara ve standartlara bağlı kalarak etik değerlere uygun bir şekilde hareket etmelidir. Meslek kuralları ve standartlar, rehberlik uzmanlarına etik kararlar almaları ve profesyonel davranışlarını değerlendirmeleri için bir çerçeve sağlar.

Etik değerlerin sağlanması ve geliştirilmesi, rehberlik uzmanlarının mesleki etkinliklerini güçlendirmek, etik bir kültür oluşturmak ve danışanlarına etik bir hizmet sunmak için önemlidir. Bu unsurlar, rehberlik uzmanlarının sürekli olarak etik değerlere odaklanmalarını ve profesyonel pratiklerini iyileştirmelerini destekler.

5.3.1. Belirlenmiş Meslek Kuralları ve Standartlar

Manevi destek ve rehberlik mesleği, genellikle bir kuruluş veya meslek birliği tarafından belirlenmiş etik kurallar ve standartlarla yönlendirilir. Bu belgeler, rehberlik uzmanlarına mesleki etik sorumluluklarına dair rehberlik sağlar ve etik bir uygulama kültürünü destekler. Rehberlik uzmanları, bu kurallara ve standartlara sıkı bir şekilde uymalı ve sürekli güncellemelerini takip etmelidir.

5.3.2. İzleme ve Denetleme Mekanizmaları

Meslek kuralları ve standartlar, genellikle bir izleme ve denetleme mekanizması ile desteklenir. Bu mekanizmalar, rehberlik uzmanlarının etik değerlere uygun davranmalarını izler ve gerektiğinde müdahale eder. Meslek içi denetleme, rehberlik uzmanlarının etik standartlara uygun bir şekilde pratik yapmalarını sağlamak için önemli bir araçtır.

5.3.3. Eğitim ve Bilgilendirme

Meslek kuralları ve standartlarına uygun davranmak, rehberlik uzmanlarının eğitimini içerir. Bu eğitim, meslek kuralları ve standartlarının anlaşılması, etik değerlere uygun davranma becerilerinin geliştirilmesi ve güncel bilgilerle güncel kalma gerekliliği konularını içerir. Bu süreç, rehberlik uzmanlarının mesleki gelişimini destekler ve etik bir bilinç oluşturur.

Meslek kuralları ve standartlar, rehberlik uzmanlarına etik değerlere uygun bir rehberlik pratiği oluşturmak ve sürdürmek için kılavuzluk eder. Bu kurallara uyum, mesleki itibarın korunması, danışan güveninin sağlanması ve mesleki etik standartların yükseltilmesi için önemlidir.

5.4. Etik Değerlerin Manevi Destek ve Rehberlikteki Önemi

Manevi destek ve rehberlik, bireylerin duygusal, sosyal ve ruhsal ihtiyaçlarına yönelik sağlıklı bir rehberlik sürecini içerir. Bu süreç, etik değerlere bağlı kalmak, güvenilirlik, saygı, sorumluluk ve adil davranışlar gibi temel etik prensiplere odaklanmayı gerektirir. Etik değerler, rehberlik uzmanlarının danışanlarını etik standartlara uygun bir şekilde desteklemelerine, güvenli bir danışma ortamı sağlamalarına ve etik bir rehberlik pratiği oluşturmalarına yardımcı olur. Manevi destek ve rehberlik, bireylerin duygusal, sosyal ve ruhsal ihtiyaçlarına yanıt veren bir süreçtir. Bu süreçte etik değerlere uygun davranmak, danışanların haklarına saygı göstermek, güvenli bir ortam sağlamak ve özenli bir rehberlik pratiği oluşturmak önemlidir. Etik değerler, rehberlik uzmanlarının danışanlarını etik standartlara uygun bir şekilde desteklemelerini sağlar ve mesleki itibarlarını korur. *“Etik olmadan hayatı yönetmek ve sorumlu davranmak çok zordur. Etiğin önemi yaşamın hiçbir aşamasında göz ardı edilemez. Bireyin karakterinin şekillenmesinde çok önemli bir aşama olan eğitim alanında uygulanması ise çok önemlidir.”*¹⁶

5.4.1. Danışan Güveni ve İlişkisi

Etik değerlere bağlı kalmak, danışanların güvenini kazanmanın temelidir. Rehberlik uzmanları, etik değerlere uygun davranarak danışanlar arasında sağlam bir güven bağı oluşturabilir. Güven, etik bir rehberlik sürecinin anahtarıdır ve danışanın duygusal refahını destekler.

5.4.2. Saygı ve Haklara Saygı

Etik değerlerin merkezinde, danışanların haklarına saygı göstermek bulunur. Rehberlik uzmanları, danışanların özerkliğini ve haklarını korumak adına etik standartlara bağlı kalarak, her bir danışana saygılı bir yaklaşım sergilemelidir. Bu, danışanların kendilerini özgürce ifade etmelerini ve rehberlik sürecine aktif katılımlarını sağlar.

5.4.3. Sorumluluk ve Profesyonel Davranış

Etik değerlere uygun davranışlar, rehberlik uzmanlarının sorumluluk almasını ve profesyonel davranışlar sergilemesini gerektirir. Danışanların iyiliğini gözetmek, etik bir yaklaşımın temelidir. Sorumluluk, rehberlik uzmanlarının danışanlarına etik değerlere uygun bir şekilde rehberlik etmelerini sağlar.

5.4.4. Adil Davranış ve Tarafsızlık

Etik değerler, adil davranış ve tarafsızlığı vurgular. Rehberlik uzmanları, danışanları arasında eşitlik sağlamak ve herkesi adil bir şekilde dinlemekle yükümlüdür.

Tarafsızlık, objektif bir perspektifin korunmasını ve etik bir rehberlik sürecinin adil bir şekilde yürütülmesini sağlar.

¹⁶ Fuat Uzun, “Eğitimde Etik Ve Ahlaki Değerlerin Artan Önemi”, 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum 11/31 (15 Nisan 2022): 91-105.

Etik değerlere uygun bir manevi destek ve rehberlik süreci, danışanların duygusal ve ruhsal ihtiyaçlarına etik bir çerçeve de yanıt vererek, güvenli, saygılı ve adil bir rehberlik ortamını oluşturur. Bu, rehberlik uzmanlarının danışanlarının yaşamlarına olumlu bir etki yapmalarına yardımcı olur ve etik değerlere dayalı güçlü bir rehberlik kültürü oluşturur.

5.4.5. Etik Değerlerin İhlali ve Sonuçları

Manevi destek ve rehberlik sürecinde etik değerlere riayet etmemek, ciddi sonuçlara yol açabilir ve hem rehberlik uzmanı hem de danışan açısından önemli etik sorunlara neden olabilir.

Güven Kaybı ve Terapötik İlişkide Kopmalar:

Etik değerlerin ihlali, danışanların rehberlik uzmanına olan güvenini zedeler. Bu durum, terapötik ilişkide kopmalara ve danışanın rehberlik sürecinden çekilmesine neden olabilir. Güven kaybı, etkileşimlerin sürdürülebilirliğini olumsuz etkiler ve danışanın duygusal iyilik hali üzerinde negatif bir etki bırakabilir. Etik değerlerin ihlali, ciddi sonuçlara yol açabilir. Danışanın güvenini kaybetme, terapötik ilişkide kopmalar, hukuki sorunlar ve mesleki itibar kaybı gibi etkiler ortaya çıkabilir. Etik ihlaller, rehberlik uzmanının danışanın haklarına zarar vermesine, güvenilirliklerini zedelemesine ve mesleki sorumluluklarını yerine getirememesine neden olabilir. Bu nedenle, etik değerlere bağlı kalmanın önemi vurgulanmalı ve profesyonel davranışların etik bir temele dayandırılması teşvik edilmelidir.

Manevi destek ve rehberlik alanında etik değerlere odaklanmak, sağlıklı ve etik bir profesyonel ortamın oluşturulmasına katkıda bulunur. Rehberlik uzmanları, etik değerleri sürekli göz önünde bulundurarak, danışanlarına en iyi hizmeti sunmaya ve mesleki standartlara uyum sağlamaya devam etmelidirler. Bu, rehberlik uzmanlarının toplumlarına değer katmalarını ve danışanlarına etik değerlere uygun bir rehberlik deneyimi sunmalarını sağlar.

5.4.6. Hukuki Sorunlar ve Mesleki İtibar Kaybı

Etik değerlere aykırı davranışlar, hukuki sorunlara yol açabilir ve rehberlik uzmanının mesleki itibarını ciddi şekilde zarar görebilir. Yasal standartlara uymamak, rehberlik uzmanının mesleki sorumluluklarından sapması ve hukuki mücadelelerle karşılaşması anlamına gelebilir. Bu durum, rehberlik uzmanının mesleki kariyerini olumsuz etkileyebilir.

5.4.7. Etik İhlalin Danışan zerindeki Etkiler

Etik değerlerin ihlali, danışan üzerinde olumsuz etkiler bırakabilir. Danışanın duygusal refahı, gizliliği ve güvenliği tehlikeye girebilir. Etik değerlere uyulmaması, danışanın rehberlik sürecinden beklediği faydayı almasını engelleyebilir ve psikolojik olarak olumsuz etkilenmesine neden olabilir.

5.4.8 Mesleki Kariyer ve İlerleme Engelleri

Etik ihlaller, rehberlik uzmanının mesleki kariyerine zarar verebilir. Meslek içinde etik olmayan davranışlar, diğer meslektaşlar, kurumlar ve topluluklar tarafından olumsuz bir şekilde değerlendirilebilir. Bu durum, rehberlik uzmanının ilerlemesini sınırlayabilir ve fırsatları kısıtlayabilir.

Etik değerlere riayet etmemenin sonuçları, hem mesleki hem de bireysel düzeyde önemli olabilir. Rehberlik uzmanları, etik değerlere bağlı kalarak danışanlarının güvenini korumalı ve sağlıklı bir terapötik ortam oluşturmalıdır. Etik bir rehberlik pratiği, uzmanın mesleki başarısını artırır ve danışanların yaşamlarına pozitif etkiler bırakır.

SONUÇ

Manevi destek ve rehberlik, bireylerin duygusal, sosyal ve ruhsal ihtiyaçlarına yanıt veren önemli bir süreçtir. Bu süreçte etik değerlere bağlı kalmak, rehberlik uzmanlarının danışanlarına güvenilir, saygılı ve etik standartlara uygun bir destek sunmalarını sağlar. Etik değerlere uygun bir rehberlik pratiği, sağlıklı terapötik ilişkilerin oluşturulmasına, danışanların güvenini kazanmaya ve olumlu sonuçlar elde etmeye katkıda bulunur.

Danışanın güvenini kazanmak, saygı göstermek, sorumluluk almak, tarafsız ve adil davranmak gibi temel etik değerler, rehberlik uzmanlarının mesleki kimliklerini güçlendirir. Aynı zamanda, etik değerlere uygun davranışlar, hukuki sorunlardan kaçınmaya, mesleki itibarın korunmasına ve etik bir kültürün oluşturulmasına katkı sağlar.

Öte yandan, etik değerlerin ihlali ciddi sonuçlara yol açabilir. Güven kaybı, terapötik ilişkide kopmalar, hukuki sorunlar, danışanın duygusal iyilik hali üzerinde olumsuz etkiler ve mesleki itibar kaybı gibi sonuçlar, etik değerlere uyulmamasının potansiyel etkilerindedir.

Manevi destek ve rehberlik alanında etik değerlere odaklanmak, rehberlik uzmanlarının mesleki standartlara uyum sağlamalarını ve danışanlarına etik değerlere uygun bir rehberlik deneyimi sunmalarını sağlar. Bu, toplumlara değer katmalarına, bireylerin yaşamlarına olumlu bir etki yapmalarına ve mesleki başarılarını artırmalarına yardımcı olur. Etik değerlere bağlı bir rehberlik pratiği, kaliteli ve etik bir rehberlik kültürünün sürdürülebilirliğini sağlar.

Manevi destek ve rehberlik alanında etik değerlere uygun davranışlar sergilemek, danışanların güvenini kazanmak, sağlıklı terapötik ilişkiler kurmak ve olumlu sonuçlar elde etmek için hayati önem taşır. Etik değerlerin anlamlı bir şekilde anlaşılması ve uygulanması, rehberlik uzmanlarının profesyonel pratiklerini güçlendirir ve mesleki etik standartlara uyumlarını sağlar.

KAYNAKÇA

- Atik, Zeynep Erkan - Arici, Fatma - Ergene, Tuncay. "Süpervizyon Modelleri ve Modellere İlişkin". *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal* 5/42 (14 Ekim 2014): 0. <https://doi.org/10.17066/pdrd.12227>.
- Birinci, Emre. "Yaşlı Bakım Teknikeri Adaylarının Empati Düzeylerinin İncelenmesi". *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi* 7/10 (29 Ekim 2020): 165-173.
- Ceylan, Yılmaz - Özaydin, Muharrem. "Manevi/Dini Danışmanlıkta Değer Algısı". *Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 16 (25 Aralık 2020): 284-301. <https://doi.org/10.34085/buifd.807825>.
- Çakmak, Sultan - Kazan, Fahrünnisa. "Sözsüz İletişim Ve Beden Dili Çalışmalarına İlişkin Kesitsel Alan Yazın Taraması (2003-2023)". *Anasay*. 25 (31 Ağustos 2023): 257-272. <https://doi.org/10.33404/anasay.1333679>.
- Diler, Ramazan. "Mahremiyet Eğitimi Ve Önemi". *Gaziosmanpaşa Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 2/1 (01 Haziran 2014): 69-98.
- Ersoy, Elif - Köşger, Ferdi. "Empati: Tanımı Ve Önemi / Empathy: Definition And Its Importance". *Osmangazi Tıp Dergisi* 38/2 (27 Nisan 2016): 9-17. <https://doi.org/10.20515/otd.33993>.
- "Ethical Considerations in Spiritual Care." *International Journal of Palliative Nursing* 11/4 (01 Nisan 2005): 189-189. <https://doi.org/10.12968/IJPN.2005.11.4.18040>.
- Karatay, Mahmut. "Akademik Etik". *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi* 6/1 (28 Şubat 2022): 196-214. <https://doi.org/10.47525/ulasbid.1054488>.
- Karlık, Zeynep. "Manevi Danışmanlık ve Rehberlikte Kriz Terapisinin Temelleri". *Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*. 6 (30 Aralık 2022): 101-130. <https://doi.org/10.56432/tmdrd.1176242>.
- Kars, M. Saliha - Kula, Naci. "Çevresel ve Manevi Faktörler Bağlamında Hastanelerdeki Manevi Destek Hizmetinin Psiko-Sosyal Uyuma Etkisi". *Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*. 7 (30 Haziran 2023): 65-100. <https://doi.org/10.56432/tmdrd.1254178>.
- Kavurkacı, Esmâ Zennure. "Manevi Danışmanlar İçin Kılavuz: Danışma İlke, Beceri ve Teknikleri". *Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*. 8 (30 Aralık 2023): 153-162.
- Kayadibi, Prof Dr Fahri. "Sürekli Eğitim Açısından Zamanı İyi Değerlendirmenin Önemi". *Istanbul Journal of Sociological Studies*. 42 (18 Eylül 2011): 77-103.
- Özdemir, Saadetin. "Engelli Bireylerin Mânevi Rehabilitelerinde İletişimin Önemi". *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 38 (15 Aralık 2017): 137-159.
- Uzun, Fuat. "Eğitimde Etik Ve Ahlaki Değerlerin Artan Önemi". *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum* 11/31 (15 Nisan 2022): 91-105.